DRŽAVNO TOŽILSTVO · LJUBLJANA
25. X. 1935

Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVI., št. 248 — Ljubljana, petek, 25. oktobra 1935 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čislo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Alarm z Vzhoda

Iz vzhodne Azije prihajajo nove vesti, ki ne pomenijo nič dobrega. Vsaj ne za sovjetsko Rusijo ter njene interese, zoper katere je naperjen novi agresivni poskus japonskega imperializma.

To pot gre za konflikt na meji med Mandžurijo in tako imenovano Vnanjo Mongolijo. Spričo znanih odnošajev obeh teh dveh dežel je takoj jasno, da gre tu za konflikt med sovjetsko Rusijo in Japonsko, za novo napetost med obema velesilama, ki si stojita v imenovanih dveh deželah nasproti.

Kje in kako se je začel spor, je težko reči, zakaj že pred meseci se je naznanil svetu prvi konflikt na meji med obema pokrajinama. Odtlej se pač stvar ponavlja, kakor zahteva japonski vojni, odnosno ekspanzijski načrt, zakaj iz mejnih spopadov se tako lahko izcimijo večje stvari. In vrh tega je mejni spopad prav lahko inscenirati v onih pustinjskih področjih, kjer malokje natančno ve, kje poteka meja.

V kolikor svetovni časopisi beležijo te konflikte, se strinjajo v presoji, da so jih inscenirali Japonci, ki so dejanski gospodar Mandžurije. Pač malokdo dvomi, da bi se pri tem motili, saj je japonska agresivnost postala znana in očitna vsemu svetu. Prav zato se ne moremo čuditi, če se že navajajo poročila z Daljnega vzhoda, ki pripisujejo mandžursko-mongolskim sporom jako velik pomen ter jih premotrivajo silno resno, računajoč že z možnostjo, da se iz tega razvije nič manj kakor oborožen konflikt: japonski vojni pohod v Vnanjo Mongolijo. Jako resno se postavlja pred svet možnost, da bo v kratkem priča novemu podvigu japonskega imperializma, podvigu, ki ima za cilj razširjenje japonskega vpliva na Vnanjo Mongolijo, kjer je doslej prevladoval vpliv sovjetske Rusije. To pa so vsekakor že prav velike reči.

Dolga vrsta mesecev je že potekla, odkar smo na tem mestu opozorili na prve praske ob mandžursko-mongolski meji, izražajoč pri tem bojazen, da je v njih gledati prve znake, da se Japonska pripravlja na osvojitve v vnanjemongolskem predelu. Razvoj napreduje jako hitro in danes je takih znakov že sumljivo mnogo. Kmalu bomo imeli čim dalje več alarmantnih vesti bodisi iz Moskve, bodisi iz Tokia; tako vsaj nas sili sklepati dosedanji potek dogajanja.

Na prvi pogled stvar preseneča. Zakaj po likvidaciji diferenc v Mandžuriji, likvidaciji, ki je za Rusijo pomenila popolno opustitev mandžurske železnice in popoln umik iz te dežele, je bilo misliti, da bo sedaj Japonska vsaj za nekaj časa saturirana, pa da ne bo še nadalje silila na agresivna in ekspanzivna pota zoper Rusijo. Toda pokazalo se je, da so v Tokiu namenjeni, temeljito izrabiti priliko, ko se sovjetska Rusija odlikuje po toliki miroljubnosti, pa jo oslabiti čim bolj, zlasti pa jo potisniti kolikor mogoče daleč nazaj.

V Vnanji Mongoliji, se je utrdil ruski vpliv še v carski dobi in tu je bilo ono področje, kjer se tudi v sovjetski dobi ni zmanjšal, marveč morda celo ojačil. V deželi se je izvedla sovjetizacija in tesna priključitev na Rusijo, dasi se je v formalnem pogledu ohranila podrejenost Kitajski. Vnanja Mongolija pa ima lahek priključek na sever k Sibiriji, dočim vodi do prave Kitajske dolga pot po pustinji in puščavi, enako kakor jo loči pustinja tudi od Mandžurije. Pričakovati bi bilo tedaj, da se japonske ekspanzivne težnje semkaj ne bodo obračale. Ako ni tako, marveč vidimo agente Tokia na delu tudi v tej oddaljeni pokrajini, moremo zaključiti, da smatrajo Japonci priliko za izredno ugodno, da se Mongolija če že ne povsem podredi, pa vsaj iz nje izloči ruski vpliv.

Za Moskvo bo to jako važen memento, da se Tokio pripravlja na končni spopad in da smatra vse drugo samo za uvod in pripravo. Gotovo je, da Japoncem ni za mongolsko pokrajino, saj bi ne vedeli kaj početi s tako deželo, ki je njihovemu načinu življenja povsem tuja, toda tu gre za taktične akcije, za oslabitev nasprotnika, kateremu namerava Tokio vzeti vse bolj važne predele. Ne more biti dvoma, da bodo Japonci šele takrat zadovoljni, kadar si bodo osvojili rusko primorje z Vladivostokom. Japonska vojna stranka ne prikriva teh osvajalnih načrtov, opozarjajoč neprestano, da morejo Rusi s svojimi avioni ogrožati japonska mesta iz Vladivostokom, dočim se Japonci nad ruskimi mesti ne morejo znesti. Dokler bodo Rusi segali do Tihega oceana, toliko časa se Japonska ne more čutiti varno, tako argumentirajo predstavitelji japonskega imperializma, ki se sistematično pripravljajo na bodoče velike konflikte.

Napeti položaj v Evropi obeta Japoncem ugodno priliko, ko se Rusija ne bo mogla dovolj brigati za azijske zadeve v bojazni, da bi mogli njeno zadrego izrabiti njeni zapadni sosedje, posredni in neposredni. V Tokiu očividno računajo, da bo pod temi okolnostmi Moskva hitreje pripravljena za kompromis, pa celo za umik in da bo dvignila roke tudi od Vnanje Mongolije kakor jih je od Mandžurije. Če so tako računi pravilni, bo pokazala šele bodočnost, vsekakor pa je za Sovjetsko Rusijo Vnanja Mongolija vse drugače važna stvar nego je bila mandžurska železnica v deželi z izgubljenimi političnimi pozicijami. V Mongoliji gre za deželo, ki je prevzela sovjetsko socialnopolitično uredbo, ki je dejansko del sovjetskega sistema. Umik s tega področja bi zato pomenil poraz v lastnem področju, bi pomenil tudi kapitulacijo notranjepolitičnega značaja, pa bi hkrati silno prizadel sovjetski ugled in prestiž v osrednji Aziji in po vsem svetu. Zato moramo računati, da tu Japonci ne bodo imeli tako lahkega posla.

LAVAL ZA ODGODITEV SANKCIJ NA NEDOLOČEN ČAS

Akcija francoskega ministrskega predsednika za likvidacijo sporov, ki so nastali zaradi Abesinije, pridobiva na razumevanju

Pariz, 24. oktobra. o. V svoji akciji za likvidacijo spora med Veliko Britanijo in Italijo, je šel predsednik vlade in zunanji minister Laval sedaj še korak dalje. Pričel je namreč odločno akcijo, da bi se izvajanje sankcij proti Italiji odgodilo za nedoločen čas, najmanj pa, dokler ne bodo izvršene parlamentarne volitve v Angliji. Svoj predlog utemeljuje s tem, da stopa Anglija v veliko volilno borbo, zaradi česar merodajni angleški krogi ne bodo mogli posvetiti potrebne pozornosti vprašanju sankcij. Na drugi strani bi ponovna odgoditev sankcij zelo ugodno vplivala na Italijo, ker ni dvoma, da bo Mussolini potem bolj popustljiv kakor sedaj. Tudi sestanek, ki ga je imel Laval včeraj z Vasconcellosom, predsednikom sankcijskega odbora Društva narodov, je imel za cilj odgoditev sankcij.

Na seji zunanje - političnega odbora poslanske zbornice je Laval posebej govoril o italijansko - abesinskem sporu, njegovih posledicah za mednarodno politični položaj v Evropi in o svoji posredovalni akciji, poudarjajoč popolno skladnost stališč angleške in francoske vlade. **Francoska vlada hoče predvsem doseči, da se bo spoštoval pakt Društva narodov in bo zato segla po vseh sredstvih, da se zagotovi splošni mir.**

Konkretni Mussolinijevi predlogi

Kakor trdi rimski dopisnik »Matina«, skuša tudi Italija resno izkoristiti olajšanje, ki je nastopilo v mednarodnem položaju. **Baje je Mussolini s posredovanjem Vatikana in Francije še v torek stavil angleški vladi konkretne predloge za ureditev abesinskega problema, ki upoštevajo med drugim suverenost abesinskega cesarja in spoštovanje do Društva narodov, kar pomeni, da so v skladu z obema osnovnima načeloma angleške politike v sedanjem sporu. Čisto razumljivo pa je, da Italija toliko časa ne more privoliti v kaka tozadevna pogajanja, dokler ji bodo držali nož na grlo in dokler bodo govorili o resnih efektivnih sankcijah.**

Tudi v Londonu ne kažejo več take nepopustljivosti, ker se je angleška vlada prepričala, da Italija ne zahteva onih pokrajin v severnozapadni Abesiniji, ki zaradi Tanskega jezera in Modrega Nila tako zelo zanimajo Veliko Britanijo. Težkoča je le v tem, da bi angleška vlada privolila v sporazum na tej podlagi le v primeru, če bi Abesinija sama popustila, česar pa ni pričakovati.

Umaknitev italijanskih ojačenj iz Libije

Da je napetost, ki je obstojala zadnje čase med Rimom in Londonom, res znatno popustila, dokazuje dalje dejstvo, da je italijanski državni podtajnik Suvich že obvestil angleškega poslanika v Rimu Drummonda, da je italijanska vlada odredila umaknitev ene divizije iz Libije. Ta ukrep je nedvomno velik uspeh Lavalove posredovalne akcije, ki sta jo podprla tudi angleški zunanji minister sir Samuel Hoare s svojim ekspozejem v spodnji zbornici in poslanik Drummond s svojimi izjavami o miroljubnosti angleške politike.

... in več angleških vojnih ladij iz Sredozemlja

Skoro izven vsakega dvoma je, da bo na umaknitev italijanskih čet iz Libije na podoben način reagirala tudi Velika Britanija in odpoklicala del svojega vojnega brodovja iz Sredozemskega morja, ka ji je tem lažje, ker je francoska vlada izjavila, da bo priskočila Angliji na pomoč, ako bi bilo njeno brodovje v Sredozemskem morju napadeno. Za enkrat angleški admiralski svet tozadevno še nima pooblastila, pričakuje pa se, da se bo zgodilo to že v najkrajšem času.

Italija iz Libije odpoklicane svoje divizije sicer ne bo umaknila v Italijo, pač pa jo bo obdržala kot rezervo v Tripolisu in drugih sosednih mestih.

Atmosfera za pogajanja ugodna

Razgovori za ohranitev miru v Evropi in za likvidacijo vojne v Afriki se razvijajo v povoljni atmosferi. »Petit Parisien« že govori o možnosti ponovnega vstajenja odbora petih, v čegar področju bi se mogla začeti pogajanja za sklenitev miru v Afriki.

Poslednjo besedo bo imelo Društvo narodov

Pertinax pravi v listu »Echo de Paris«, da je Italija ravnala po francoskem nasvetu in je omilila grožnje, h katerim se je bila zatekla v strahu pred zatvoritvijo Sueškega prekopa, vendar pa bi bilo še prezgodaj podcenjevati težkoče pri pogajanjih za mir v vzhodni Afriki, ki naj bi jih pripravili razgovori med Parizom in Rimom. **Ne sme se namreč pozabiti, da bo poslednjo besedo imelo Društvo narodov, razen, če bi abesinski cesar prostovoljno popustil in s tem odvezal DN obveznosti, ki jih ima do Abesinije na osnovi čl. 10 pakta DN.**

Suvich pojde v London

Rim, 24. oktobra. w. Diplomatski razgovori se intenzivno nadaljujejo. Iščejo rešitev, ki bi šla v okvir DN in ki bi bila sprejemljiva toliko za DN, kakor tudi za njene članice. Baje bo že v prihodnjih dneh odpotoval podtajnik italijanskega zunanjega ministrstva Suvich v London, kjer bo imel razgovore z angleškim zunanjim ministrom Hoarjem v svrho razčiščenja odnošajev med Anglijo in Italijo in sporazumne ureditve italijansko-abesinskega spora.

Sklicanje odbora osemnajstih

Ženeva, 24. oktobra. AA. Predsednik odbora za sankcije de Vasconcellos je sklical za 31. oktober dopoldne odbor osemnajstih, za isti dan dopoldne pa konferenco držav članic Društva narodov. Namen tega sestanka je, da države članice zvedo odgovore, ki so jih dale posamezne vlade o svojem stališču do sankcij in o načinu, kako jih bodo izvajale. Mislijo, da bodo na tej konferenci razpravljali o fazi, v katero so prišli diplomatski razgovori med Parizom, Londonom in Rimom. Doslej v Ženevi še niso dobili nikakega poročila, ki bi potrdil vest, da je rimska vlada izjavila, da ne pristaja na nikaka pogajanja brez prejšnje odgoditve sankcij.

DELNA SPEMEMBA UREDBE O ZNIŽANJU PREJEMKOV

Zvišanje doklad za otroke — Doklada omožene uradnice in omožene vpokojenke — Vpokojenci z manj ko leti službe

Beograd, 24. oktobra. M. Ministrski svet je imel danes od 17. do 19. sejo pod vodstvom predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinoviča. Poleg reševanja tekočih resornih zadev je ministrski svet definitivno odobril uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o znižanju prejemkov državnih nameščencev. S temi spremembami so izvršene nekatere ublažitve prvotne uredbe. Razen tega je ministrski svet odobril ministru za socialno politiko kredit 8 milijonov Din za nabavo živil za pasivne kraje.

Glavne spremembe uredbe o znižanju plač državnih nameščencev, ki jih je sprejel ministrski svet na današnji seji so naslednje:

Poročena državna uslužbenka ima pravico do osebne doklade, če mesečni brutto dohodki njenega moža ne znašajo nad 500 Din. Ako pa znašajo nad 500 Din se zniža osebna doklada za toliko, kolikor znaša polovica one vsote, ki ostane, če se od mesečnih brutto dohodkov moža odbije 500 Din. Pod brutto dohodki se razumejo dohodki v denarju iz službenega odnošaja katerekoli vrste in dohodki od premoženja, ki služijo za davčno osnovo po zakonu o neposrednih davkih.

Doklada za vsakega zakonskega ali pozakonjenega otroka znaša mesečno po draginjskih razredih: ako ima državni uslužbenec do tri otroke po 130 v prvem in po 110 v drugem in tretjem draginjskem razredu, če pa ima nad tri otroke, po 140 v prvem in po 120 v drugem in tretjem draginjskem razredu.

Če sta oče in mati državna uslužbenca ali če je eden izmed soprogov v aktivni službi, drugi pa osebni vpokojenec, pripada doklada za otroka očetu, sicer ako ima do 3 otroke po 80 Din, nad 3 otroke pa po 90 Din za vsakega otroka brez razlike na draginjski razred. Če je zakon ločen, pripada draginjska doklada onemu, ki vzdržuje otroka.

Če je mati v državni službi, oče pa kakega drugega poklica, mati nima pravice do doklade za otroka razen v primeru, da je oče siromašen ali nesposoben za pridobivanje. **Če je zakon ločen, ima mati pravico do doklade za otroka,** če ga ona vzdržuje, ali če mož za otroka nič ne plača.

Če je žena, ki je v državni službi, drugič poročena, ima pravico do doklade za otroka iz prvega zakona. Če pa ni v državni službi in ni osebni vpokojenec ali če živi ločeno od moža-državnega uslužbenca, ji gre pravica do doklade na otroka, ako ga ona vzdržuje.

Glede **upokojencev** določa nova uredba: Rodbinski vpokojenci, katerim je pokojnina odmerjena po smrti osebe, iz katere izvira pravica do pokojnine, imajo pravico do iste osebne doklade, kakor bi jo imel umrli upravičenec.

Omožena osebna vpokojenka, ki ji je bila priznana pokojnina po 31. avgustu 1923, ima pravico do popolne osebne doklade, če mesečni brutto dohodki njenega moža ne znašajo nad 500 Din. Če pa znašajo nad 500 Din se zniža osebna doklada za toliko, kolikor znaša polovica one vsote, ki ostane, če se od brutto dohodkov moža odbije 500 Din. Ta odbitek pa odpade, če živi žena ločeno od moža.

Glede doklad za otroke veljajo enake določbe za vpokojence, kakor za aktivne uslužbence. Vpokojencem, ki nimajo polnih [illegible] **let efektivne državne službe, se osebna doklada [illegible] odstotkov. To velja tudi za rodbinske vpokojenke, ki niso dovršile 60 let starosti.**

Analogne določbe veljajo za orožnike in graničarje.

Nova je določba, da odrejeno znižanje ne velja za posebne doklade, stalne honorarje in nagrade, ki se plačujejo za nočno službo. Te spremembe stopijo v veljavo s 1. novembrom.

Vojna v Vzhodni Afriki

Mir pred viharjem ali vpliv pogajanj med Parizom, Londonom in Rimom za likvidacijo vojne

Asmara, 24 oktobra. AA. Zadnji dnevi so na severnem bojišču potekli v utrjevanju sprednjih italijanskih postojank in zavarovanju čim boljšega prometa z zaledjem.

Merodajne osebnosti italijanske vojske odklanjajo vsakršna pojasnila o razlogih za sedanji zastoj italijanskih vojaških operacij. Zaradi tega začenja med tukajšnjimi tujimi poročevalci prevladovati vtis, da je zastoj v zvezi z ugodnim potekom sedanjih diplomatskih pogajanj v Evropi. Mnogi so prepričani, da bodo sovražnosti v vzhodni Afriki prenehale najkasneje decembra. Italijanski vojaški krogi izjavljajo, da je najbrže nepotrebno prelivati kri z nadaljnjimi vojaškimi operacijami, ker se prebivalstvo sosednjih pokrajin z vsakim dnem v večjem številu predaja Italijanom, kar dopušča možnost, da se bo Italiji najbrž posrečilo z mirnim prodiranjem zavladati v tistih predelih Abesinije, ki jih zahteva zase.

Italijansko uradno poročilo

Rim, 24. oktobra. b. Ministrstvo za tisk in propagando objavlja naslednji komunike:

General de Bono brzojavlja, da ni nič novega niti na somalski, niti na eritrejski fronti. Prebivalstvo na zasedenem ozemlju pozdravlja Italijane. Italijanske čete korakajo naprej onstran črte Adua-Aksum-Adigrat.

Načrti rasa Sejuma in rasa Kase

Rim, 24. oktobra. o. Iz Asmare poročajo, da se zbirajo abesinske čete na severni fronti južno od Adue, Aksuma in Adigrata. Vojska rasa Sejuma se zbira med pritoki reke Takaze. V teku današnjega dne je že prišlo do manjših spopadov z italijanskimi stražami. Zdi se, da namerava ras Sejum obiti italijanske čete in jih napasti z boka. Italijani pa so to njegovo namero pravočasno spregledali in preprečili. Čete rasa Kase so se v teku današnjega dne združile s četami rasa Sejuma. V italijanskih krogih sodijo, da razpolagata ras Sejum in ras Kasa skupno s 300.000 vojaki in da bosta v kratkem pričela ofenzivo na severni fronti. Abesinski cesar je baje obema vojskovodjema že izdal povelje, naj čim prej zopet osvojita Abesincem sveto mesto Aksum.

Glavni spopad šele v nekaj tednih

Addis Abeba, 24. oktobra. o. Eden izmed uglednih svetovalcev abesinskega cesarja je izjavil dopisniku Hearstovega trusta, da se vojna še ni niti začela in da se bodo glavni boji pričeli šele v dveh do treh tednih. Odločilne bitke bodo na severni fronti. Abesinci za sedaj čakajo, da pričnо ofenzivo Italijani ter da pridejo v gorate kraje, kjer se bodo Abesinci lažje branili. Po informacijah, ki jih ima abesinsko vrhovno poveljništvo, bodo Italijani v smislu najnovejših naročil iz Rima začeli prodirati dalje takoj, ko bo maršal Badoglio končal svoje inspekcijsko potovanje. Abesinci računajo, da bodo Italijani usmerili svoj pohod proti Makali, utrjenemu abesinskemu mestu, ki je oddaljeno od sedanjih italijanskih postojank okrog 100 km. Glavne italijanske operacije bodo šle po stari karavanski cesti preko Barake. Italijani bodo morali tu prehoditi gorske višine od 1.500 do 2.000 m. Italijanska letala izvajajo vedno pogostejše polete ter bombardirajo abesinske postojanke, obenem pa skušajo z zažigalnimi bombami porušiti abesinske naselbine in požgati abesinska polja. Pri tem postopajo na enak način, kakor so postopali Francozi in Španci v Maroku.

Koncentracija Abesincev v Somaliji

Addis Abeba, 24. oktobra. d. Po razmeroma mirni dobi na vsem ogadenskem vojnem ozemlju se je zopet pričelo premikanje abesinskih čet od doline reke Uebi Šebeli do Džidžige. Vrhovni poveljnik na južni fronti general Nasibu je včeraj odpotoval iz svojega glavnega stanu iz Džidžige v Harar, kjer je pregledal štiri abesinske pokrajinske armade, ki so med tem prispele. Na pohodu proti črti Harar—Džidžiga se nahajajo tudi močne abesinske čete iz pokrajine Bali. General Nasibu bo odpotoval iz Hararja v Diredavo, kjer bo imel razgovore vojaškega in političnega značaja z neguševimi odposlanci in člani abesinskega generalnega štaba.

Iz Diredave bo zopet odšel na fronto ter prevzel poveljstvo nad četami v abesinski ofenzivi, ki se bo bržkone takoj nato pričela. Kakor se čuje, je vrhovni poveljnik odredil, naj oddelek abesinskih elitnih čet, najprej očisti vse pohodno ozemlje mnogoštevilnih vohunov, kar tolmačijo v tem smislu, da se je Nasibu v resnici odločil za odločilen napad.

Po vesteh abesinskega bojišča se čete rasa Nasiba zbirajo v okolici Goraheje, kamor se sedaj zlivajo tudi čete rasa Deste iz južnozapadne smeri.

General Graziani pripravlja velikopotezen napad

Mogadiscio, 24. oktobra. w. Po splošno razširjenem mnenju namerava poveljnik italijanske vojske Graziani izvesti velikopotezen napad.

Londonske konference kneza namestnika

London, 24. oktobra. Nj. Vis. knez namestnik Pavle se je danes predpoldne ob 11.30 sestal v britskem zunanjem uradu z zunanjim ministrom sirom Samuelom Hoarom. Razgovor med knezom namestnikom in sirom Hoarom je trajal skoraj celo uro. Po tem sestanku je odšel Nj. Vis. knez namestnik v kabinet ministra za DN Anthonyja Edena in ostal tudi z njim v razgovoru več ko pol ure.

V soboto priredita angleški podtajnik za zunanje zadeve sir Robert Vansittard in njegova gospa intimno kosilo na čast knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi.

Konferenca delavskih zbornic

Beograd, 24. oktobra. p. V prostorih Delavske zbornice je bila danes konferenca zastopnikov vseh delavskih zbornic. Sklenjeno je bilo, da se v prvi polovici januarja skliče anketa, na kateri bodo razpravljali o organizaciji podporne akcije za brezposelne, o delavskem zavarovanju, o minimalnih mezdah in o javnih delih. Ob enem se bo vršila anketa o položaju hišne služinčadi.

Na konferenci so razpravljali tudi o nesrečah v rudnikih. Sklenjeno je bilo, da se naprosi ministrstvo za šume in rudnike, naj čim prej skliče anketo strokovnjakov, ki naj prouči, kakšni ukrepi bi bili potrebni, da bi se povečala varnost dela v rudnikih.

Na konferenci je bilo dalje govora o novem trgovskem zakonu, s katerim se spreminjajo nekatere važne določbe obrtnega zakona. Končno je konferenca sklenila vložiti pritožbo zoper odgoditev volitev v samoupravne organe delavskega zavarovanja ter zahtevati, naj se volitve takoj razpišejo, ker obstoja sicer nevarnost, da se vmešajo nepoklicni krogi v delavsko zavarovanje.

Še o češko-poljskem sporu

Informacije s poljske strani — Zanimiv uvodnik pariškega oficioznega lista

S poljske strani smo naprošeni za naslednjo objavo:

Z ozirom na netočne vesti o češkoslovaško-poljskem sporu, ki se javljajo semintja v jugoslovenskih časopisih, Vam pošiljamo sledečo informacijo samo z namenom, da se sliši tudi druga stran in se nevtralna jugoslovenska javnost, ki ne bi poznala tudi drugih dejstev, ne bi razburjala radi težkih očitkov, izrečenih v časopisju na naslov poljske republike:

Poljskim konzulom v Moravski Ostravi onemogoča češkoslovaška vlada izvrševanje njihovih uradnih poslov, ki obsegajo tudi pažnjo, da se izvršujejo po čeških oblasteh dogovori, sklenjeni med Češkoslovaško in Poljsko in zagotavljajoči poljskemu prebivalstvu v Češkoslovaški njegove pravice.

Češka stran, ki sistematično teži po likvidaciji poljskega elementa na Češkoslovaškem, se skuša znebiti neprijetnih merodajnih prič o tem svojem delovanju. Proti poljskim konzulom vprizarja radi tega v časopisih tendenciozne napade, polne neresničnih insinuacij, ki povzročajo nastope administrativnih organov in bi mogli izzivati incidente.

Ta sistem, čigar višek je bila večkratna odklonitev exequatur poljskim konzulom v Moravski Ostravi, je dobil zadnji čas svoj izraz celo v umaknitvi exequatur poljskemu konzulu g. Aleksandru Klotzu. Proti povsod priznanim mednarodnim navadam se je ta odpoved izvršila, ne da bi predhodno zaprosili za odpoklic konzula in ne da bi se s poljsko stranjo razgovorili o motivih v mednarodnem občevanju nenavadno redkega akta.

V atmosferi, ki jo je povzročila na ta način češkoslovaška stran, je bil 18. t. m. odvzet exequatur gg. dr. J. Doležalu, konzulu češkoslovaške republike v Poznanju, in dr. A. Maixnerju, konzulu v Krakowu.

★

Priobčujemo lojalno zgornje pojasnilo vendar moramo pripomniti, da nas ni prepričalo in da vztrajamo na stališču, ki smo ga zavzeli v uvodniku z dne 24. t. m. Prepričani smo, da velik del poljskega naroda, ki mu veljajo slej ko prej naše simpatije, ne odobrava politične linije g. Becka, iz katere izhaja nestrpno zadržanje službene Varšave v sporu s Češkoslovaško.

V našem stališču nas potrjuje uvodnik uglednega pariškega dnevnika »Le Temps«, ki je bil napisan nekako ob istem času, kakor naš, to je v številki z dne 23. t. m., in ki prihaja v glavnem do podobnih sklepov. Znani so tesni odnosi »Le Temps« s francosko vlado, kakor tudi njegovo vedno trezno in preudarno stališče v zunanjepolitičnih vprašanjih. Francoski uvodničar takisto smatra, da je bilo delovanje konzula v Moravski Ostravi, zlasti pa njegov govor ob spomeniku poljskih letalcev Sirka in Wigure, nezdružljivo s položajem diplomatskega zastopnika v tuji državi. Prav tako vidi v izgonu dveh popolnoma neprizadetih češkoslovaških konzulov stvarno neutemeljen ukrep poljske vlade, ki samo demonstrira sovražnost do Češkoslovaške.

Uvodničar »Tempsa« sodi prav kakor uvodničar »Jutra«, da bi se dala vsa sporna vprašanja med Poljsko in Češkoslovaško rešiti tudi danes v obojestransko zadovoljstvo, če bi bila na poljski strani tista volja do prijateljskih odnosov, ki je bila v prejšnjih letih, ko je bilo tješinsko vprašanje prav tako odprto. Tudi francoski opazovalec meni, da je sedanje zadržanje poljskih službenih krogov posledica izpremenjene mednarodno-politične orientacije varšavske vlade, ki podpira nemške in madžarske težnje po razbitju Male antante in izolaciji Češkoslovaške.

Jugoslovenska javnost nedvomno ostaja nevtralna v sporih, ki se tičejo notranjih zadev ostalih slovanskih držav, ne more pa biti nevtralna v vprašanjih, ki segajo globoko v naše lastne mednarodno-politične sfere in interese. Ozadje politike g. Becka nasproti Češkoslovaški je tako, da se tiče tudi drugih narodov, zlasti pa narodov Male antante. Niti za trenutek ne dvomimo, da bi se manjšinsko vprašanje v Tješinu lahko rešilo brez težkoč, v kolikor ni že temeljito rešeno, odklanjamo pa poljsko iredento, ki ni ne v interesu slovanstva in ne v interesu srednjeevropske stabilizacije. Preveč poznamo argumente dejstev in številk, da bi verjeli v očitek o raznarodovalni politiki češkoslovaške vlade na ozemlju poljske manjšine v Tješinu.

Naposled si dovoljujemo vprašati: Kaj bi storila poljska vlada, če bi bil imel na pr. kak ruski diplomatski zastopnik v Lwowu tak govor, kakor ga je imel na tleh češkoslovaške suverenitete poljski konzul Klotz? Modrost po reku »Quod licet Jovi, non licet bovi« za nas ne velja, ker verujemo v enako pravico vseh narodov, majhnih, srednjih in velikih.

Pismo dr. Mačka srbijanskim zaveznikom

Pismo je naslovljeno na Ljubo Davidovića in skuša razpršiti nezaupanje, ki so ga vzbudile zagrebške konference dr. Laze Markovića

Beograd, 24. oktobra. d. Predmet današnjih razprav političnih krogov v Beogradu je pismo, ki ga je pisal dr. Maček svojim srbijanskim prijateljem v Beogradu. Pismo je naslovljeno na g. Davidovića, ki je bil zadnje dni s svojimi ožjimi prijatelji precej nervozen radi dolgotrajnih razgovorov, ki jih je imel z dr. Mačkom in njegovimi prijatelji eden od prvih voditeljev JRZ, dr. Laza Marković.

V pismu baje podčrtava dr. Maček svojo odločno voljo vztrajati tudi v bodoče na isti liniji s srbijanskimi prijatelji, ki so sodelovali z njim pri majskih volitvah, in to vse dotlej, dokler ne pokloni srbski narod svojega zaupanja kaki drugi politični formaciji.

V pismu izraža dr. Maček tudi upanje, da bo vlada dr. Stojadinovića čim prej predložila politične zakone ter s tem omogočila tudi legalni nastop skupinam združene opozicije. Pismo se zaključuje z nado, da bo storila vlada dr. Stojadinovića vse potrebno, da se politične razmere v državi čim bolj in čim prej uredijo ter se ljudstvu omogoči svobodno politično življenje in opredeljevanje v svobodni demokraciji.

Sprejemi pri predsedniku vlade

Beograd, 24. oktobra. p. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je sprejel danes bolgarskega poslanika Kazasova in nemškega poslanika Heerena.

Včeraj sta g. dr. Stojadinovića kot zunanjega ministra posetila italijanski poslanik grof Viola in papeški nuncij msg. Pelegrinetti, ki se je bil nedavno vrnil iz Vatikana.

Iz poslanskih klubov

Beograd, 24. oktobra. p. Poslanski klub JRZ je izdal danes objavo, da je predsedstvo kluba zaprosilo predsednika Narodne skupščine za dodelitev klubskih prostorov. Klub šteje dosedaj 135 poslancev, računajo pa, da bo to število še naraslo.

V zvezi s pregrupiranjem skupščinskih klubov se je vršila danes pri predsedniku Narodne skupščine dr Čiriću konferenca predstavnikov vseh parlamentarnih klubov na kateri so razpravljali o novi razdelitvi klubskih prostorov. Poslanski klub JRZ je dobil prostore v prvem nadstropju, Jugoslovenski neodvisni nacionalni klub pa v pritličju.

Pred predložitvijo konkordata in zadružnega zakona

Beograd, 24. oktobra. d. Iz krogov poslancev JRZ prihajajo glasovi, da bo med prvimi zakoni, ki bodo predloženi Narodni skupščini, ratifikacijski zakon za konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom. V najkrajšem času pa bo vložen tudi novi zadružni zakon, ki je že difinitivno izdelan v ministrstvu za kmetijstvo.

V ministrstvu financ živo delajo na novem proračunu, ki bo pravočasno predložen v razpravo Narodni skupščini.

Delo na pravilniku h kmečki uredbi

Beograd, 24. oktobra. d. V ministrstvu za kmetijstvo se je sestala komisija za izdelavo pravilnikov, ki jih predvideva uredba o zaščiti kmetov. Komisija bo delala zelo intenzivno, da čim prej sestavi te pravilnike, ki bodo šele omogočili, da se bo uredba lahko začela izvajati.

Posvet zdravnikov

Beograd, 24. oktobra. p. Izvršni odbor Zveze zdravniških zbornic je imel danes sejo, na kateri je razpravljal o splošnih zdravstvenih prilikah v državi in o položaju zdravnikov. V resoluciji, ki je bila sprejeta, poudarja, da so zdravstvene prilike v državi z vsakim dnem slabše, na drugi strani pa narašča brezposelnost zdravnikov. Zdravniške organizacije, pravi resolucija, so že ponovno predlagale in utemeljevale temeljito reorganizacijo zdravstvene službe, vendar pa dosedaj brez uspeha. Položaj zdravnikov je z vsakim dnem težji tako v pogledu privatne prakse, kakor v pogledu službene zaposlitve. Izrvšni odbor je za prve dni novembra sklical plenarno sejo zastopnikov vseh zdravniških zbornic, na kateri bodo podrobno razpravljali o teh vprašanjih ter sprejeli dokončne sklepe glede nadaljnje akcije zdravniških zbornic.

Izgon Čehoslovakov iz Poljske

Praga, 24. oktobra. g. Izgoni češkoslovaških državljanov iz Poljske trajajo dalje. Včeraj je dospelo v Moravsko Ostrovo šest rodbin češkoslovaških državljanov s skupno 24 člani, ki so bili dolga leta na Poljskem in ki so bili zadnje dni brez vsake utemeljitve izgnani.

Beležke

Dr. Maček in klerikalci

V »Jutru« smo zabeležili ostri napad zagrebškega radikalskega glasila »Zajednice« na hrvatske klerikalce, ki stoje danes v prvih vrstah pobornikov dr. Mačka. Kakor smo pričakovali, glasilo hrvatskih klerikalcev na ta napad ni ostalo dolžno odgovora. »Hrvatska Straža« res objavlja tri kolone dolg odgovor radikalskemu glasilu ki mu že v naslovu očita »neinteligentne spletke«.

Najprej razpravlja »Hrvatska Straža« o obisku dr. Laze Markoviča pri dr. Mačku, češ da je dr. Markovič kot eden prvih ideologov Radikalske zajednice že samo s tem obiskom molče priznal dr. Mačka »za legitimnega predstavnika Hrvatov«. Nato pošteno zdeluje domnevnega pisca inkriminiranega članka, ki je po informacijah »Hrvatske Straže« poleg tega, da je glavni urednik glasila Radikalske zajednice za savsko banovino, še šef propagande za kino Kapitol. To obračunavanje se končuje z naslednjo konstatacijo: »Kadarkoli se pojavi v beograjskih listih želja, da se hrvatski narod in njegov politični voditelj dr. Maček odvrneta s poti, po kateri hodita, pride najprej napad na »klerikalizem« ki da ima svoje posebne namene in cilje. Vse to so premišljene poteze, ki imajo svoje posebne namene. Dr. Mačka plašijo s politično »klerikalno fronto«, ki bo nastopila že pri prihodnjih volitvah ter ga potolkla. Predstavnike cerkve pa zopet svare pred antiklerikalizmom pokojnega Radiča ki da je v bistvu osnovna misel ideologije bivše Hrvatske seljačke stranke. Vse to je zelo zvito premišljeno v nameri, da se zaseje med Hrvate nezaupanje in po možnosti tudi borba. Mi pa lahko že stotič ponovimo, da so hrvatskim katolikom jasno začrtane smernice njihovega javnega delovanja. Katoličani kot državljani in sinovi svoje domovine niso samo upravičeni, nego naravnost dolžni delati za blagostanje in napredek svojega naroda. Hrvatski katoliki so kot državljani vedno izvrševali, izvršujejo in bodo izvrševali svoje domovinske dolžnosti.«

Sestanek pribićevićevcev

Kakor poročajo zagrebški listi, se bodo v nedeljo sestali v Zagrebu zastopniki onega dela bivše SDS, ki se ni pridružil šestojanuarski politiki, marveč ostal v opoziciji. Razpravljali bodo baje o izdajanju svojega lastnega glasila, pa tudi o svojem sodelovanju z dr. Mačkom in sploh v združeni opoziciji. Po konferenci se bodo delegati bivše SDS sestali z delegati bivše HSS.

Ignjat Stefanović in Udruženje rezervnih oficirjev

Ko je bil razpuščen osrednji odbor Udruženja rezervnih oficirjev, so nekateri listi med drugim trdili, da je prejemal razrešeni predsednik g. Ignjat Štefanović, narodni poslanec in bivši minister, za svoje predsedniško delo 6000 Din mesečnega honorarja. Novinarjem, ki so se nanj obrnili z vprašanjem, kaj je s to stvarjo, je g. Štefanović izjavil, da je vsega skupaj enkrat prejel 6000 Din, a to ne kot nagrado za svoje predsedniško delo, marveč kot nagrado za to, da je uredil račune in arhive osrednjega odbora. Razen tega enkratnega zneska 6000 Din ni prejel od udruženja ničesar.

Politika dr. Kožulja

Ko se je bil začel snovati klub neopredeljenih poslancev, se je zatrjevalo, da se bo pridružil klubu tudi predsednik skupščinskega finančnega odbora in bivši minister dr. Marko Kožulj. Dr. Kožulj je sedaj te vesti v listih demantiral. Rekel je, da ni imel nikdar namena vstopiti v delovni klub neopredeljenih poslancev, da se pa tudi poslanskemu klubu JRZ ne namerava pridružiti. Ostal bo s svojimi ožjimi prijatelji izven klubov. »Vreme«, ki tudi piše o tej stvari, pristavlja, da bo dr. Kožulj s svojo skupino podpiral vlado in se zavzemal za njene predloge.

Seja SUZORa

Zagreb, 24 okt. r. Včeraj in danes je, kakor smo že porocali, zasedalo ravnateljstvo SUZORja. Iz dravske banovine so bili prisotni kot člani gg. Josip Adamič iz Domžal, France Svetek iz Celja in dr Janko Köstl iz Ljubljane. Na dnevnem redu je bilo precej zadev. Med drugim je bilo sprejeto poročilo o poslovanju vseh okrožnih uradov in privatno-nameščenskih blagajn za prvo polovico tega leta ki izkazuje 7 in pol milijona dinarjev deficita. Ljubljanski Okrožni urad je imel 365.825 Din deficita, bolniška blagajna TBPD pa 147 794 Din. Pričakovati pa je, da se bo to stanje pri obeh teh uradih zboljšalo do konca poslovnega leta in da bo morda mogoče beležiti celo presežek. Ravnateljstvo je razpravljalo tudi o predlogu uprave o znižanju plač uradnikom in zdravnikom te ustanove. Sprejet je bil predlog, da naj uprava sestavi o tem poročilo in ga dostavi članom ravnateljstva v študij. Ravnateljstvo bo nato o tem predlogu končno razpravljalo na eni prihodnjih svojih sej.

Zagreb, 24 oktobra o. O včerajšnji in današnji seji SUZOR je izvedel vaš poročevalec naslednje podrobnosti:

Na seji so obširno razpravljali o finančnem položaju delavskega zavarovanja. Ugotovili so, da je ta položaj skrajno nepovoljen. Ravnateljstvo utemeljuje to z epidemijo hripe, ki je povzročila velike materialne izdatke za zdravljenje zavarovancev. Pozna se tudi vpliv brezposelnosti in stalnega nazadovanja mezd.

Ena najvažnejših točk današnje razprave je bila kolektivna pogodba z lekarniško zbornico. Pogodba je skleniena za dobo 6 let. Lekarne bodo dajale specialna zdravila z 10odstotnim popustom. Končno se je nadaljevala razprava v znižanju plač nameščencev delavskega zavarovanja. Ker niso bili zbrani vsi podatki je bila razprava o tem odgodena in bo prišla na dnevni red na prihodnji seji, ki bo v začetku prihodnjega meseca. Dotlej mora ravnateljstvo pripraviti točne podatke in konkretne predloge.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

Turški zunanji minister o ženevskih sklepih

Nobena odškodnina ne more poravnati izgube, ki bi jo imele pri izvajanju sankcij oškodovane države

Beograd, 24. oktobra. a. Davi ob 7.30 je potoval skozi Beograd na povratku iz Ženeve turški zunanji minister Tevfik Ruždi Aras. Na postaji so ga sprejeli predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, pomočnik zunanjega ministra Martinac, šef protokola zunanjega ministrstva Molaković, šef kabineta zunanjega ministrstva Protić, turški poslanik v Beogradu Ali Hajdar z osobjem poslaništva in mnogo novinarjev.

Po pozdravu je odšel Tevfik Ruždi Aras v dvorno čakalnico in se tam pomudil v krajšem razgovoru. Nato je sprejel novinarje, ki jim je izjavil:

Srečen sem, ker se ponovno mudim v prijateljski in zavezniški državi. *Vesti, ki jih prinašam, so dobre, ker je Balkanska zveza ponovno dokazala svojo veljavo in pokazala, da je eden izmed glavnih činiteljev miru in spravljivosti.*

Kar se tiče sankcij, po moji sodbi ne gre za vojaške sankcije, glede izvajanja gospodarskih sankcij in njihovih posledic pa iskreno želim, da se čimprej doseže neposreden sporazum med obema zainteresiranima strankama. *Vse, kar se je sklenilo v Ženevi, ni nič drugega kakor obveznosti, ki smo jih prevzeli vsi do Društva narodov. Dodati moram, da nam je bilo celo precej težko sprejeti izvedbo gospodarskih sankcij proti sosedni državi, s katero želimo ostati v dobrem razmerju in sporazumu. Toda gospodarske sankcije se v nobenem primeru ne smejo smatrati kot dejanje neprijateljstva do Italije. Ženevski sklepi se nikakor ne smejo zanemariti, tem manj, ker se je Velika Britanija s svojim tesnim sodelovanjem obvezala do ženevske ustanove za primer spora.*

Na vprašanje novinarjev, kaj je z gospodarskimi kompenzacijami, je Ruždi Aras odgovoril:

Delo Jugoslavije in Turčije v tem vprašanju je bilo zelo veliko in pomembno. *V tem pogledu smo proučevali razne možnosti, vendar pa mislim, da vzlic vsem odškodninam, ki bi nam jih mogli dati, ne bi mogli nikoli pokriti izgube, ki bi jo utrpeli s tem dejanjem mednarodnega sodelovanja in solidarnosti.* Glede finančne podpore moram priznati, da smo o tem vprašanju razpravljali in da je prišlo v poročilo odbora po navodilih dr. Stojadinoviča, ki jih je poslal jugoslovenski delegaciji v Ženevi. Za vsebino teh navodil sem zvedel o pravem času in sem jih popolnoma odobril, tako da sta v Ženevi obe naši državi v tem kočljivem vprašanju stali na istem stališču. Prav tako so v Ženevi z nami sodelovali tudi vsi naši drugi zavezniki iz Balkanske zveze.

Naši gospodarski krogi proti sankcijam

Zagreb, 24 oktobra. o. V zvezi s sankcijami proti Italiji pri katerih bi morala sodelovati tudi naša država, so imele razne gospodarske zlasti pa tudi industrijske korporacije konference, na katerah so razpravljale o posledicah teh sankcij za naše narodno gospodarstvo. Vse te organizacije so v svojih resolucijah naglasile, da bi pomenilo izvajanje gospodarskih sankcij proti Italiji za Jugoslavijo hud udarec. Zlasti lesna industrija bi bila hudo prizadeta, če bi se ustavil izvoz lesa v Italijo.

Vse organizacije so poslale merodajnim krogom zahtevo, naj v primeru, da se bodo sankcije vendarle izvajale, store vse potrebno, da se očuva naše narodno gospodarstvo pred nezaželjenimi posledicami. Zagrebška trgovska in industrijska zbornica je poslala ministrstvu za trgovino in industrijo obširno spomenico v kateri opozarja na težavni položaj, ki bi nastal za vso izvozno trgovino. V svoji spomenici zagrebška zbornica podrobno označuje stališče posameznih izvoznih panog in naproša ministrstvo, naj bi sklicalo čim prej konferenco vseh zainteresiranih gospodarskih krogov, da bi se slišali njihovi predlogi. Na konferenco naj bi prišli tudi oni gospodarski strokovnjaki in eksperti, ki so sodelovali v ženevskem sankcijskem odboru. Gospodarski krogi sedaj z veliko nestrpnostjo čakajo na odločitev ministrstva za trgovino.

Orkan v Dalmaciji

Pri nas je nevarnost povodnji minila

Split, 24. oktobra.

V torek proti večeru je nekaj minut besnelo v Splitu ciklonsko neurje. Nad Bračem in Bračkim kanalom so se nakopičili temni oblaki in morje je dobilo temno modro barvo. Temne oblake so rezali bliski in grmelo je kakor med poletno nevihto. Veter je bil tako močan, da so se debele palme na obali zvijale kakor šibke veje. Na Francoski in Diokecijanovi obali se je razlivalo tja do hiš morsko valovje. V nekaj trenutkih je veter izpred kavarn pometal mize in stole kakor papirnate igračke. Obala je bila naenkrat prazna, ker so se pasanti pred nevihto zatekli v najbližje hiše.

Orkanski veter je divjal le nekaj minut, potem pa se je vlila huda ploha. Tudi ploha je trajala le nekaj minut in tako naglo, kakor je nevihta nastala, se je spet vse pomirilo. Temni oblaki so se razpršili in morje je postalo spet gladko. V kratkih minutah je orkanski vihar na mnogih hišah povzročil občutno škodo. Hiše, ki gledajo proti Bračkemu kanalu, imajo po strehah razbito in razkrito opeko, poškodovana pa so tudi skoraj vsa okna. Nevihta je hudo oškodovala prodajalce sadja na trgu. Vihar jim je razmetal daleč na okrog košare s sadjem. Ko se je nevihta polegla, so branjevci po ulicah iskali svoje blago, a brezposelni Zagorci so jim mnogo sadja pokradli. V Bračkem kanalu so bili morski valovi tako visoki, da so presegali sustjepanske grebene ter se razlivali po pokopališču. Na odprtem morju po srečnem naključju ob izbruhu orkanske nevihte menda ni bilo ribiških ladij, ker pristaniška oblast ni prejela nobenih poročil o nesrečah.

Deževje v sušnem letu

Ljubljana, 24. oktobra

Oktober je bil letos vremensko dosti zanimiv. Prvi teden je deževalo. Sledili so izredno lepi jesenski dnevi, dokler se ni zadnje tri dni, od 21. t. m. do včeraj izlilo nad Ljubljano 112.3 mm dežja. Skupno je v oktobru letos padlo do 208.7 mm, kar presega mesečni povprečni maksimum za oktober, ki znaša okoli 180 mm. V ljubljanskem deževnem pasu je oktober vedno oni mesec, ko pade vse leto največ dežja.

Močni nalivi na Notranjskem so dolino pri Planini spremenili v veliko jezero. Voda se le počasi odteka pod zemljo na Barje, zato bo visoko vodno stanje Ljubljanice trajalo še nekaj dni. Ljubljanica, ki je dosegla na špici 2 m nad normalo, naglo dere skozi mesto. Pri novih zatvornicah na špici, katerih temelji in stebri so bili betonirani že v avgustu, je deroča in naraščajoča Ljubljanica odnesla le nekaj lesa ter dele stare trnovske zatvornice. Pri Zalogu je Ljubljanica prestopila bregove in poplavila tamošnje inundacijsko ozemlje. Na Barju so bile včeraj Lipe in zapadni del Črne vasi pod vodo in šolarji niso mogli z doma. Danes so se vozili s čolni. Tudi Hauptmance so deloma pod vodo. Nevarnost večje povodnji na Barju pa je minila.

Slovenija je bila letos prav kakor večina države obvarovana pred velikimi poplavami. Na dežju revno, večinoma suho leto je letos beležilo rekordni višek vročine 38 C nad ničlo v Ljubljani, drugod celo do 40 C. Najhujša je bila vročina o Vidovem v Beli Krajini in v Prekmurju.

Kako drugačne vremenske, odnosno deževne prilike so bile leta 1933, ki je vobče bilo leto poplavnih nesreč! Letošnji september je v 9 dneh padlo le 159.8 mm dežja, leta 1933 pa je septembra v 15 dneh padlo nad Ljubljano 341.3 mm dežja, največ 120.5 mm dne 22. septembra. Oktobra 1933 je v 14 dneh padlo celo 353.3 mm največ pa 69.6 mm 13. oktobra. Lani je v oktobru padlo le 111 mm.

Iz kmetijske službe

Beograd, 24. oktobra. AA. Imenovana sta: za inspektorja kmetijskega ministrstva v 3. skupini 3. stopnje Josip Zidanšek, načelnik kmetijskega oddelka banske uprave dravske banovine v Ljubljani; za načelnika kmetijskega oddelka banske uprave dravske banovine v Ljubljani v 4. skupini 1. stopnje Anton Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka v pokoju.

Zagrebški klubi še neodločni

Zagreb, 24. oktobra. o. Na sinočnjem sestanku delegatov Concordie, Gradjanskega in Haška še ni prišlo do definitivnih sklepov glede prekinitve nadaljnjega sodelovanja pri prvenstvenih tekmah v državni ligi. Delegati so obširno razpravljali o nastalem položaju. Prvenstvene tekme klubov mnogo stanejo, dohodki pa so minimalni. Vrha tega obstoja razlika med beograjskimi in pokrajinskimi klubi. Beograjski klubi plačajo na davku in taksah samo 12 odstotkov, zagrebški in drugi pokrajinski klubi pa 37 odstotkov brutto dohodkov. Težavno vprašanje pa tvori vprašanje odškodnine posameznim klubom za že odigrane tekme. Ta vprašanja se morajo prvotno razčistiti v posameznih klubih. Na snočnji konferenci so zaradi tega sklenili, da odgode definitivno sklepanje o izstopu iz lige do prihodnjega torka. Za nedeljo predvidene tekme se bodo torej še odigrale.

Vremenski pregled

Evropa: Ciklon nad Italijo, drugi nad Panonsko nižino, ki povzroča deževno vreme v južni polovici Evrope. Visok pritisk s hladnim, pretežno vedrim vremenom nad severno polovico Evrope. **Jugoslavija:** Oblačno po vsej kraljevini, dežuje na severozapadu in na jugu, v teku zadnjih 24 ur je deževalo po vsej državi.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za danes: Oblačno in deževno po vsej državi, padec temperature. Na severozapadu se bo deloma zvedrilo.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno jasno, hladno, nestalno.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma oblačno, od časa do časa padavine, zelo hladno.

Naši kraji in ljudje

Nov most čez Dravo

Zgrajen bo v meljskem predmestju v dveh etapah

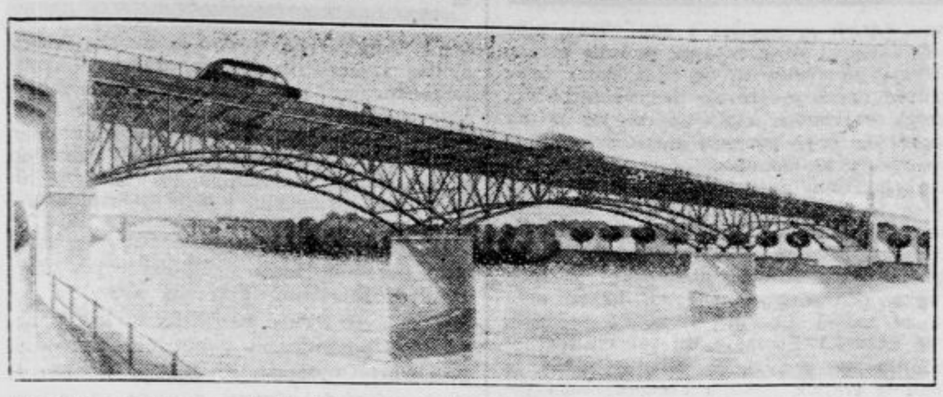

Projekt novega mosta čez Dravo pri Mariboru (Kejžarjeva ulica—Pobrežje) kjer oskrbuje sedaj promet Merdausov brod

Maribor, 24. oktobra.

Obrnil sem se do ravnatelja »Splošne stavbene družbe« na Teznem g. Babiča, kateri mi je radevolje z vodjem tehničnega oddelka nadinženjerjem. Templom dal sledeče podatke o izgradnji novega mostu.

Po sklepu in nalogu mestne občine mariborske in v sporazumu z mestnim gradbenim uradom je izdelala imenovana domača tvrdka generalni projekt izgradnje mostu. Zunanjost istega se prilagodi državnemu in železniškemu mostu, katera imata po tri loke v železni konstrukciji in zidane obrežne stebre. Os mostu je v osi Kejžarjeve ulice, desno mostišče na pobreški strani pa bi vendar ležalo nekoliko nižje podaljšane Kejžarjeve ulice. Leva dovozna rampa se prične v Motherjevi ulici in bi se dvignila na križišču v Kejžarjevo ulico za 2 m. Premostila bi se ulica »Ob robu« v svetlobni višini za 4 m in bi znašala širina cestišča 13 m. Poleg tega bi še bila med južnim stebrom te premestitve in obrežnim stebrom lepa pešpot, na vrh mostu pa bi vodile na eni strani stopnice za pešce. Tudi na desnem bregu je bil primeren podvoz. Zrkovska cesta bi dobila na most ugoden dovoz, za pešce pa bi bile z brega zgrajene na most stopnice.

Po prvotnem predlogu in načrtu bi imel novi most 10 m široko vozišče in obojestransko 3 m široko pešpot.

Ker bi bili zaenkrat stroški take izgradnje previsoki in bi bilo za dogledni čas zadoščeno prometnim potrebam, je predlagala omenjena tvrdka izgradnjo mostu v dveh etapah. Temeljna dela pa bi odgovarjala že v začetku popolni izgradnji mostu. V prvi etapi bi imelo vozišče 5 in pol m širine in obojestransko po 1 in pol m široko pešpot. Ta zgradnja mostu bi za dolgo let odgovarjala prometnim potrebam. V drugi etapi, ko bi se uvidela potreba in bi se naše finančne prilike izboljšale, bi se razširilo vozišče na 8 m ali na trotirno, obojestranska pešpot pa za 1 m, to je na 2 in pol m na vsaki strani. Bodi še omenjeno, da bi znašala dolžina konstrukcije 171 m, za katero bi se porabilo v prvi etapi 550 ton železa, stroški konstrukcije pa bi znašali 4 in pol do 5 milijonov dinarjev. Enaka vsota bi najbrže zadostovala za temeljna dela, postavitev stebrov čestišča, ramp in dovozov.

Kje dobiti potrebno vsoto za izgradnjo mostu, o katerega potrebi se je že toliko pisalo? Mnogo so obljubili razni interesentje, kar pa je le malenkost napram stroškom. Poleg Maribora prihaja najbolj v poštev občina Pobrežje, in sedanji občinski odbor je vedno pripravljen v skupnem sodelovanju z mestom delovati na čimprejšnji realizaciji načrta. — L. F.

Bedno rudarsko življenje

Starši dveh rtanjskih žrtev so prejeli po 300 Din podpore — Skrb za ureditev javne kuhinje za brezposelne

Zagorje, 23. oktobra.

Med smrtnimi žrtvami strašne nesreče v rtanjskem rudniku 27. septembra sta bila dva Zagorjana: Peter **Kukec** in 22 letni Valentin **Kamnik**, ki sta delala nekdaj v zagorskem rudniku. Kakor Kukec, tako se je tudi mladi Kamnik priključil skupini rudarjev, ki je iskala delo v rudniku Tresibabi. Kamnik je izgubil službo v zagorskem rudniku, ko je odšel v vojaško službo. Ko se je vrnil, ga niso več sprejeli, ker so bile baš tedaj izvedene velike redukcije mlajših rudarjev. V rudniku Tresibabi naši rudarji niso imeli obstanka. Razkropili so se v razne kraje, Kukec in Kamnik sta odšla v rtanjski rudnik. Kukec je kakor znano, delal tam komaj nekaj tednov.

Starši obeh smrtnih žrtev so se obrnili na upravo rtanjskega rudnika s prošnjo za izplačilo zaostalega zaslužka in za nakazilo kake podpore. Te dni so prejeli po 300 Din podpore in obljubljeno jim je bilo, da dobijo še nekaj. Kukcu in Kamniku pa dolguje uprava rudnika v Tresibabi še nekaj zaslužka. Ko sta odšla v Rtanj, nista mogla dobiti svojega krvavo zasluženega denarja in tudi zdaj vse terjatve še niso imele uspeha.

O tem govori vse Zagorje in je tudi razumljivo, s kakimi občutki prebirajo naši rudarji baš te dni nalepljeno opozorilo, da rudnik v Tresibabi spet išče nekaj delavnih moči. Taka ponudba je bila te dni objavljena tudi za rtanjski rudnik.

Občinski upravi povzroča hude skrbi vprašanje prehranitve rudarjev, ki jih je v občini nekaj čez tisoč, in njihovih rodbinskih članov. Med poletjem je bilo zaposlenih okrog 500 brezposelnih rudarjev v raznih javnih delih, ki so jih omogočila nakazila iz bednostnega fonda. Vsi ti delavci pa so se že vrnili domov in ne vedo, kako bodo preživeli zimo. Vsa sredstva so izčrpana, vsa dela so ustavljena in občinska uprava se muči zdaj s problemom, kje naj najde sredstva za obskrbo tolikih brezposelnih občanov. Podpore so potrebni tudi mnogi kočarji, ki imajo velike družine, in so se med poletjem za silo preživljali pri delu na polju in v gozdovih. Tudi pri rudniških apnenicah je konec sezone. Mnogo delavcev so odslovili, ker bo preko zime obrat skrčen do skrajnosti.

Občina ima v svojih načrtih razna javna dela, ki pa jih brez izdatnih podpor ni mogoče niti začeti, kaj šele izvršiti. Lani so brezposelni občani dobivali prehrano v javni kuhinji, ki je dobivala denarna sredstva tudi iz bednostnega fonda. Kako bo letos s to javno kuhinjo, še ni znano. Kolo jugoslovenskih sester bo pozimi oskrbelo s skromno prehrano okrog 400 revnih šolarjev.

KINO UNION

TELEFON ŠT. 22-21

SPET ŠLAGER SEZONE

LUIS TRENKER

kralj tirolskih gora v filmu planin, tovarištva, zime, Amerike, izseljenskega življenja in klica domovine:

Izgubljeni sin

Nepozabni prizori iz zimskega turistovskega življenja, čudovite slike gora, ameriških donebnic in tirolskih vasi.

Predstave ob 16., 19.15, 21.15 uri.

Predprodaja vstopnic od 11 — 12.30 in od 15. ure dalje.

Bik ga je ubil pri napajanju

Zagorje, 24. oktobra.

Naglo se je razširila po vsej Zagorski dolini tragična novica, da je postal žrtev zbesnelega bika ugledni živinorejec, 42 letni Jakob Kovač pri Sv. Urhu, ki spada pod zagorsko občino.

Kovač, ki smo ga domače klicali za Martinovca, se je vneto pečal z živinorejo, še zlasti pa je imel veselje z lepimi plemenskimi biki. Govorili so o njem, da zna vsako, še tako divjo žival ukrotiti. Tudi sedanjega bika, katerega je imel skoraj že 5 let, je vedno sam gonil na napajališče in nazaj v hlev. Ko pa je včeraj okoli 11. ure spet gnal bika napajat, je žival pobesnela in Kovača usmrtila. Tragičnemu dogodku nikdo ni bil priča. Domači so našli gospodarja na tleh v globoki nezavesti ob napajališču, bika pa že ni bilo nikjer. Kakor so kmalu uvideli, je pobesneli bik gospodarja ne samo podrl, temveč mu še prizadejal z rogovi poškodbe po vsem životu. Prenesli so gospodarja v hišo, poslali po duhovnika in zdravnika, toda preden je slednji prišel v hišo, je bilo gospodarjevo trpljenje že končano. Jakob Kovač je bil daleč na okrog sloveč gospodar in je svoj čas tudi bil v odboru zagorske občine. Vdovi zapušča dva otroka. Vsa družina bo težko pogrešala dobrega skrbnika.

Rdeči križ je nabral...

Pogled v skladišče sredi Ljubljanskega polja

Vrli upravnik Jagodic izbira, sortira, desinficira, notira in krizo prezira...

Ljubljana, 24. oktobra.

Nabiralne in podporne akcije, ki jih je v teh letih krize in bede vsako zimo izvedel naš Rdeči križ, so s časom postale važen sestavni del oficielne dobrodelne organizacije in številni siromaki in brezposelni zlasti mnogi bedni družinski očetje so bili lani kar razočarani, ko je zbirka RK izostala. Letos je RK na pobudo upravnika skladišča ravnatelja g. Jagodica svojo nabiralno akcijo ponovil. Kakšen mesec bo že tega, kar je kolona tovornih avtomobilov, okrašenih s križarskimi zastavicami in spremljanih po trobentačih in harmonikarjih, ki so z veselimi melodijami klicale javnost k dobremu delu, obredla vse ulice in pobrala, kar so ljudje tudi v tem času stiske in štednje utegnili utrpeti, da pomagajo svojim bednejšim sosedom. Pri zbiranju so razen upravnika skladišča sodelovali tudi g. Poharc ter gdč. Vrtačnikova in Trinkerjeva, v celoti pa je zbirka dosegla okrog 1200 kosov obleke in drugih življenjskih potrebščin.

Ko so avtomobili darovane predmete odložili v skladišču sredi Ljubljanskega polja, sta g. Jagodic in njegova gospa sortirala vse blago. Marsikaj je bilo treba očistiti in pozašiti, na koncu pa je bilo urejenih okrog 200 družinskih paketov, ki vsebuje vsak zase majhno zbirko raznih kosov in perila, tako da so si po vrednosti enaki med seboj. Uspeh letošnje zbirke je sicer precej skromnejši, kakor je bil ob zadnji nabiralni akciji, vendar pa bodo obdarovanci prav gotovo veseli tudi te male podpore. V celoti so ljudje darovali 6 moških zimskih sukenj, 28 suknjičev, 34 hlač, 20 telovnikov, 16 spodnjih hlač, 10 ženskih plaščev, 106 komadov kril, oblok in jopičev, 66 kosov ženskega perila, 126 kosov otroških oblek, 160 parov moških, ženskih in otroških nogavic, 140 parov čevljev, 66 klobukov in čepic, 160 ovratnikov, samoveznic in parov manšet, 15 šalov, 16 otroških hlač, nekaj rjuh in odej, več kosov usnja, ki jih bo RK porabil za popravila darovanih čevljev, in še razne malenkosti, kakor so šolski zvezki, svinčniki, zavitki kave, ščetke itd. Ko bo socialni odsek, ki ga vodi mestni zdravnik dr. Mis, rešil vse prošnje, bodo začeli z razdeljevanjem.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

KAVO HAG PRISTNO Z DRAVO ZRNATO KAVO ZAJAMČENO KOFEINA PROSTO

Kako je z delom na progi Sevnica-Št. Janž

Zagorje, 24. oktobra.

Zagorski brezposelni delavci so polni dobrega upanja pričakovali, da bodo vendarle prišli do dela in zaslužka, ker jim je tvrdka inž. Dukić in drug to tudi že obljubila. Tvrdka je po licitaciji za gradbo proge že oddala razna dela akordantom, ki so postavili svoje barake na raznih mestih, da pripravijo vse potrebno za pričetek gradbenih del. Zdaj je naenkrat prišla vest, da bo delo na prvi etapi proge od Sevnice do Št. Janža ponovno razpisano in licitirano. Dukićev inženjer Ahlfeld se je ponovno odpeljal v Beograd, da v prometnem ministrstvu poizve o vzrokih, zakaj je bil razveljavljen pravilni prevzem razpisanih del. Delavci za delo na progi so bili že določeni iz litijskega, laškega in krškega sreza. Lahko si je predstavljati, kako jih je potrla presenetljiva vest, da so zaenkrat spet padle vse nade na zaslužek v vodo.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Burja smeha bo potegnila po vsej Ljubljani!

Kar 6 komikov nastopi v sijajni burki

4½ MUŠKETIRJI

Szöke Szakall, Felix Bressart, Ernst Verebes, Otto Wallburg, Tibor Halmay, Karl Huszar Puffy

Črtana šala z Micky miško, športni film in najnovejši zvočni tednik!

Danes ob 16., 19.15 in 21.15

Uspeh slikarja prof. J. Germa

Jesenice, 24. oktobra

V nedeljo, 13. t. m. je akademski slikar prof. J. M. Germ otvoril razstavo svojih slik v risalnici jeseniške narodne šole. Pri otvoritvi je bil navzoč predsednik mestne občine mr. Jože Žabkar ter lepo število meščanov, med njimi zastopniki raznih društev in organizacij. Prof. Germ je razstavil nad 60 slik, ki kažejo razvoj umetnika od mladosti do zadnje dobe, in sicer figuralna dela in pokrajinske slike iz Slovenije, Hrvatske in s Primorja. V teku 9 dni je razstavo posetilo 477 oseb ki so plačale malenkostno vstopnino, in nekaj sto šolskih otrok, ki so si razstavo brezplačno ogledali.

Med slikami je vzbujala pozornost Baška na Krku in 4 najnovejše pokrajinske slike v olju. Veličastna je slika ki predstavlja gorenjsko ravan od cerkvice Sv. Petra nad Begunjami do Bleda z zelenimi hribi okoli njega in s krasno panoramo triglavskega pogorja v ozadju. Osvajajoča je tudi slika Begunjščice s čarobno zelenimi barvami, ki prehajajo v dolini v modrino, nadalje Bleda ob jutranji zarji s škrlatnimi oblaki in triglavskimi vrhovi, in zelena predgorja Pokljuke, ki jih še zagrinja jutranji mrak. Pozornost vzbuja belina hotela »Toplice« in rumenkastorjavi »Parkhotel« na Bledu s temnim ozadjem Stola in Begunjščice, z belimi oblaki, ki odsevajo v modri gladini jezera. Vse te slike so močno poživile razstavo, ki je dosegla na Jesenicah popoln uspeh in nam prikazala žilavega, simpatičnega mojstra, ki v življenja jeseni še vedno stopa navzgor.

Ljubljanska megla in strupeni plini

Megla je samo deloma naša zaveznica in varuhinja

Pri sobotni vežbi se je splošno ugotovilo, da so naše megle odvrnile toliko »pričakovani sovražni napad« na naše mesto. V tej sodbi gredo ljudje celo tako daleč, da vidijo v naši sloviti ljubljanski megli nekakega mogočnega čuvarja našega mesta zoper napade iz zraka; varuha, ki je napošled vendarle za nekaj dober tako, da ga zdaj že celo ne bo treba tlačiti v vreče, kakor se je glasil znani Kunčičev recept: sušiti, tlačiti v vreče in izvažati, ali pa sežigati.

Nemara pa je ta reč vseeno malo drugačna!

Pred vsem je treba poderčati, da sobotna megla sploh ni bila tista prava naša prijateljica, prava ljubljanska megla. To so bili gosti oblaki, ki so se vlačili po vsej ljubljanski pokrajini in daleč čez njo proti jugovzhodu. Mestoma so padali do tal, drugod so se gosto gromadili, zlati ob hribe, spet drugod so se redčili, da se je tu pa tam nebo prikazalo za trenutek, dva. Malo pred 2. uro so na pr. bili silno gosti na severovzhodu, dočim je bilo južno odtod bolj svetlo; malo pozneje pa se je tam jelo nekoliko svitati, dolina pri Zalogu in Sostrom pa je bila zavita v črne oblake vse do tal. Ti tako močno se gibajoči oblaki so se brez dvoma gromadili v tolike višave, da iz njih niso štrlele gore, in tako se »sovražni« letalci niso mogli orijentirati.

Prava ljubljanska megla pa je mirna in tiha, včasih bolj suha, po navadi vlažna, v pozni jeseni tako mokra, da so pota in strehe kakor od dežja polite, da kaplja od drevja, grmovja, od streh. Toda ne sega v tako velike višave, da se iz nje ne bi videle bližnje gore, po katerih letala lahko precej natančno ugotovijo lego mesta.

A naj bo naša megla taka ali taka, gotovo je dandanes zanimivo, hkratu pa celo prav potrebno vedeti, kako vpliva megla na kemične bojne snovi (vojne strupe): ali zmanjšuje njih učinkovanje in nevarnost, ali je ugodna za napade z bojnimi snovmi?

Izkustva so pred vsem pokazala, da je najugodnejši čas za napade s kemičnimi bojnimi snovmi noč, odnosno jutranje ure ob svitanju dneva. Ob tem času pa še ni naše megle, ki navadno začne legati šele okoli 5. ure.

Nadalje so izkustva pokazala, da je megla za uporabo nekaterih snovi, zlasti za spuščanje in sproščenje vojnih plinov iz posod celo ugodna. Megla odvrača solnčne žarke in kvarno učinkovanje solnčne toplote na razvijanje plinov. Mimo tega megla skriva oblake in meglice dima ali nekaj tistih plinov, ki se razvijajo iz bojnih snovi in so vidni.

Ako je megla mirna in ne sega posebno visoko v ozračje, četudi je gosta, je letalom mogoče, da letijo nizko in po hribih lahko ugotovijo lego mesta, ne da bi bili pri tem v nevarnosti, da jih čuječa obramba opazi in uspešno zavrne.

Kemične bojne snovi pridodevajo v dokajšnji množini tudi razstrelnim bombam (razstrelnim in plinskim hkratu), ki učinkujejo pri vsakem vremenu. Samo dež pobije pline na tla, tako, da postanejo neškodljivi.

Za plinske bombe pridejo ob vsakem vremenu v poštev le take bojne snovi, ki težko ali počasi izhlapevajo in jim vlaga ne škodi kakor je to na primer iperit. Z lahko izhlapljivimi vojnimi strupi, četudi so zelo učinkoviti in strupeni, se ne dajo doseči tako jake koncentracije, da bi bile nevarne. Pri bojnih snoveh v tekoči obliki, ki jih letala ne mečejo v bombah, ampak jih izlivajo v podobi dežja, kakor n. pr. iperit, ni megla nobena ovira za njih uporabo.

Megla je odvisna od zračne vlažnosti. V zraku se nahajajoča vlaga se zgosti v prav drobne vodene kapljice. Vsaka megla, tudi suha, vsebuje torej vlago. Vlaga pa učinkuje na različne kemične bojne snovi različno. Nekatere vsrkava in jih razkraja ter jih dela tako bolj ali manj škodljive. Na druge pa spet učinkuje prav malo ali skoraj nič.

V naslednjem podajamo seznam najvažnejših kemičnih bojnih snovi glede na to, kako učinkuje nanje vlaga ali voda.

Na solzivce — brombencilcijanid, kloracetofenon, bromaceton — ne učinkuje zračna vlaga skoraj prav nič: voda deluje nanje le malo in jih le zelo počasi razkraja.

Od kihavcev voda razkraja: Clark I, Dick (etilklorarsin), fenilklorarsin. Ne razkraja pa in zračna vlaga ne učinkuje na: Clark II, Adamzit (difenilaminklorarsin) — na tega tudi dež nič ne vpliva. Pri vseh kihavcih pa so razkrojni produkti zelo strupeni.

Med dušljivci se samo klorpikrin zelo malo razkraja v vodi in vlagi zaradi tega ga tudi pridodevajo kloru, katerega voda močno vsrkava in dela neškodljivega. Tudi fozgen in difozgen sta zelo občutljiva zoper vodo in zračno vlago (zlasti pri višjih temperaturah).

Dočim se od mehurjavcev lewisit v dotiki z vodo ali zračno vlago hitro razkraja, je najnevarnejši vseh vojnih strupov, iperit, zelo odporen zoper vodo in vlago, ki ga ne uniči in ne naredi neškodljivega.

Kako torej? Megla je samo deloma naš zaveznik in čuvar. J. P.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Domače vesti

* **Počastitev spomina kumanovskih junakov.** Prebivalci Mladega Nagoričana in drugih vasi kumanovskega sreza so slavili 23-letnico osvobojenja teh krajev ter počastili spomin junakov, ki so se 10. in 11. oktobra 1912. žrtvovali v kumanovski bitki. Lepi slavnosti je prisostvoval tudi ban vardarske banovine.

* *Naši slušatelji medicine prakticirajo v Nemčiji.* Združenje jugoslovenskih medicincev se je pogodilo z nemškim studentskim združenjem glede ekskurzij naših dijakov v Nemčiji, nemških pa v Jugoslaviji. Večja skupina naših medicincev je obiskala glavna nemška mesta ter se udeležila predavanj v raznih bolnišnicah in zdravstvenih ustanovah. Člani te ekskurzije so se te dni vrnili domov, sedaj pa bo prišla v našo državo večja skupina nemških medicincev, ki si bo ogledala naše bolnišnice in najvažnejše zdravstvene ustanove.

* **Zanimivo predavanje v radiu.** Drevi ob 18.20 bo predaval v ljubljanskem radiu zdravnik dr. Ferenčak o moderni znanstveni kosmetiki. To je uvodno predavanje iz daljše serije kosmetičnih problemov, ki jih bo g. dr. Ferenčak poslej obravnaval pred širokim krogom poslušalcev radia.

* **Zaključek 11. kongresa Jugoslovenske pevske zveze.** V torek zvečer je bil v Šabcu zaključen 11. kongres Jugoslovenske pevske zveze, katerega se je udeleževalo 70 delegatov iz vse države. Po razmotrivanju internih zadev pevskih organizacij in delovanja uprave je bilo sprejetih nekaj sklepov o plačevanju članarine in o odnošajih med včlanjenimi pevskimi društvi. Sprejeta pa je bila tudi resolucija, ki zahteva revizijo zakona o zaščiti avtorskega prava. Predsednik novoizvoljene zvezne uprave je upokojeni general Svetozar Simović.

Dober večer → **Lutz**
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

★ *Lekarniški kongres.* V Dubrovniku se bo 26. in 27. t. m. vršil kongres lekarnarjev, ki se ga bo udeležilo preko 150 delegatov iz vseh pokrajin Jugoslavije.

* **Pasteurjev zavod v Zagrebu** je izdal svoje letno poročilo, iz katerega je razvidno, da ima njegov internat mesečno povprečno 30 do 40 bolnikov, v ambulanco zavoda pa prihaja mesečno po pomoč do 300 oseb iz vseh krajev savske banovine. Letna frekvenca zavoda iznaša 1500 do 1600 ljudi s področja savske banovine, prejšnja leta pa je prihajalo v zavod na leto tudi do 3000 ljudi, ki so jih vgrizle stekle živali. Frekvenca se je zmanjšala, ker poslujejo v zadnjem času tudi pri ostalih higienskih zavodih v državi oddelki za zdravljenje žrtev steklih živali. Povprečno je v vsej državi takih žrtev na leto po 6.000. Večina ozdravi, kakih 30 ljudi pa postane vsako leto žrtev stekline. Zagrebški zavod je izlečil od leta 1918. do danes kakih 30.000 ljudi.

* **Za judenburško grobnico slovenskih vojakov** se zbirajo prispevki počasi sicer, a vendarle »gvišno«. Doslej se je nabralo 6.977 Din. Imena darovalcev je objavil včerajšnji »Slovenski Narod«, ki bo objavljal tudi nadaljnje izkaze prispevkov. Spomnite se pokojnih Janezov!

* **Jugoslov. akad. društvo »Triglav« v Zagrebu.** Na rednem občnem zboru 19. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Kac Boris, stud. veterine, podpredsednik Šmigovec Viktor, stud. veterine, tajnik Budihna Karmelo, stud. forest. blagajnik Kunc Leo, stud. tehn., knjižničar I. Jamšek Pavel, medic., knjižničar II. Spanring Gabriela, phil., gospodar Svetličič Adolf, forest., arhivar Durjava Max, tehn., odbornik Poljanec Joža, stud. tehn., revizorja Žancer Pavel, stud. agron. in Lovše Branko, stud. agron., častno sodišče: Puh Valter, stud. iuris., Zor Stane, stud. tehn. in Šerbec Stojan, stud. veter.

* **Redukcija v šibeniški bolnišnici.** Zaradi varčevanja so po nalogu uprave primorske banovine reducirali v šibeniški banovinski bolnišnici 75 odstotkov postelj v vseh oddelkih razen kirurškega, kjer znaša redukcija 50 odstotkov. Banovinska bolnišnica je imela doslej za svoje veliko področje 554 postelj, po izvedeni redukciji pa jih ima na razpolago samo še 200. Prvi učinek redukcij je bil ta, da so iz bolnišnice odpustili večje število bolnikov, ki še niso popolnoma ozdravili.

★ *Tihotapstvo živil v Zagrebu.* O tihotapljenju živeža in pijače iz okolice v Zagreb razpravljajo v zadnjem času tudi razne organizacije, ki so močno oškodovane zaradi velikega prometa s tihotapskim blagom. Te dni so zborovali gostilničarji, ki so ugotovili, da se vtihotapi na zagrebško mestno področje na leto najmanj 10.000 hl. vina. Zagreb porabi letno do 4.000 hl žganja, poleg tega pa se proda v mestu še najmanj 500 hl žganja, ki so ga prinesli v mesto tihotapci ter oškodovali mestno občino in banovino za kakih 75,000 Din. Tihotapci imajo velike uspehe tudi po zaslugi svoje dobre organizacije. Vse mesto so si razdelili na rajone in energično pobijajo vsako nelojalno konkurenco v tihotapski stroki.

★ *Velika škoda zaradi potresa v Banjaluki.* Potresni sunki v ponedeljek so povzročili veliko škodo. Mnogo hiše so tako poškodovane, da ne bo mogoče več prebivati v njih. Močno je poškodovano tudi veliko poslopje okrožnega sodišča. Stene velike dvorane so preklane od vrha do tal. Še več škode kakor v mestu pa je povzročil požar na periferiji, kjer so se nekatere hiše sesedle, poškodovane pa so do malega vse stavbe. V Banovcih je močno poškodovana tudi katoliška cerkev.

* **Uboj na seji krajevnega šolskega odbora.** Na periferiji Kragujevca se je v novi osnovni šoli vasi Stanova odigral krvav zločin, ki je razburil ves okoliš. Med sejo krajevnega šolskega odbora sta se skregala učitelj in upravitelj šole Dragoljub Divac in blagajnik krajevnega šolskega odbora Radislav Jakovljević. Pred vsemi člani odbora sta se hudo zmerjala. Blagajnik je udaril učitelja po licu, učitelj pa je potegnil iz žepa samokres in ustrelil pred očmi prestrašenih odbornikov blagajnika. Po krvavem dogodku je učitelj Divac odšel v svoje stanovanje, povedal ženi, da je ubil Jakovljevića, ker ga je udaril, ji priporočil, naj pazi na otroke, ter se takoj podal na sodnijo.

* **Griža po hrvatskih vaseh.** Griža, ki je zajela vasi novomeškega sreza, se v znatnem obsegu pojavlja tudi po nekaterih hrvatskih srezih. Izolirni oddelek banovinske bolnišnice v Čakovcu sprejema dan za dnem bolnike. Griža je zahtevala tudi nekaj smrtnih žrtev. Med drugimi je podlegel 29-letni zobotehnik Friderik Kruhme, sin pokojnega uglednega zobotehnika Selmarja Kruhmeja iz Ljubljane, ki se je v preloškem srezu mudil za delom.

* **Vlomilci so oplenili mlin.** V eni zadnjih noči so tatovi vlomili v mlin posestnika Franceta Pretekla v Hruševem pri Dobrovi nad Ljubljano in odnesli večjo količino koruzne moke, prosa, mešanega žita in lanu. Tatovi pa se bodo najbrž izdali z vrečami v katerih so odnesli laneno semenje in ki so opremljene z monogramom I. L.

* **V zaporu je obupal.** Včeraj zjutraj so orožniki s Pragerskega prepeljali že večkrat kaznovanega 30-letnega Krapšo Franca, brezposelnega delavca iz Krčevine pri Ptuju. Aretiran je bil zaradi tatvin. Oddan je bil začasno v policijske zapore. Ko ga je hotel kake pol ure pozneje zaslišati orožniški narednik g. Potočnik še zaradi neke druge tatvine, je našel obupanca obešenega za hlačni pas. Takoj ga je snel s pasu in poklical zdravnika g. dr. Vrečka, ki je skušal obupanca spraviti spet k življenju. Več kakor po polurnem prizadevanju je bila vsaka pomoč zaman. Zdravnik je ugotovil, da je smrt nastopila že pred pol ure. Krapša je bil komaj dobro uro v zaporu, zatorej sklepajo, da je takoj po prihodu v zapor sklenil obračunati z življenjem.

* **Živina ki je poginila, prekuhana v gulaž.** Varaždinska policija je prišla na sled brezvestnemu gostilničarju, ki je prekuhaval v gulaž meso živine, ki je poginila po okoliških vaseh. Mož je sijajno obratoval. Teleta, ki so poginila, je kupoval po 150 Din, kože dobro prodal, meso pa prekuhaval za gulaž. Njegova gostilna je bila polna od ranega jutra do poznega večera, ker je bil gulaž za nekaj par cenejši kakor v drugih gostilnah. Pred varaždinsko policijo so zaslišali že veliko število okoliških kmetov, ki so gostilničarju prodajali živino. Moža so kaznovali na mesec dni zapora in na globo 10.000 Din. To je največja kazen, ki je bila doslej izrečena od varaždinske policije.

* **Vprašanje cerkvenih pristojbin** je važno za ljudi vseh slojev in poklicev, saj je vsako človeško življenje od zibelke do groba tesno povezano z organizacijo cerkve. V dobi gospodarske krize je pričel svet štediti na vseh straneh in tako so se ljudje živahneje začeli zanimati tudi za svoje gmotne obveznosti in za svoje pravice nasproti cerkvenim oblastem, o katerih so bili od nekdaj najmanj poučeni. Založba Indeks je pred kratkim izdala priročno knjižico »Cerkvene pogrebne določbe in pristojbine«, ki jo razpošilja za skromno ceno Din 11.50. Pišite na naslov: Blaž Kovač, založba Indeks, Ljubljana.

* **Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

* Za jesenske pojave prehlada, influence, hripe in za pokvarjen želodec imejte vedno doma steklenico originalnega Pokornyjevega Brandy Medicinala. Koristil vam bo v vsakem primeru.
Kjer nimajo **Petanjske Slatine** tam se slabo počutite!

Iz Ljubljane

u— **Operni pevec g. Robert Primožič** je poslal v objavo naslednjo izjavo: Ni res, da sem član slovenske opere 10 let, temveč sem član le 7. let. Toda to ni važno. Važno je, da sem bil angažiran od sedanje uprave pod pogojem, da pojem vse na novo naštudirane partije v slovenščini, stare pa v hrvaščini. Medtem sem veliko večino svojega repertoarja preštudiral v slovenščino. Za Rigoletta in Tosco pa nisem dobil slovenskega besedila in sicer iz razloga ker sta to stara prevoda, ki po mnenju strokovnjakov ne odgovarjata več niti muzikalno niti jezikovno. Ti dve operi bosta gotovo na novo prevedeni, kot so že: Traviata, Carmen, Pikova dama, Butterfly itd. Ko prejmem dobro slovensko desedilo Rigoletta, se ga bom kakopak naučil in pel z velikim užitkom in veseljem v lepem slovenskem prevodu. Sicer ni moja dolžnost, da bi odgovarjal na napade v časopisih, toda ker se doslej ni našel član uprave, ki bi razjasnil položaj sem žal primoran, to sam storiti. Da ne bi v bodoče prišlo do nezaželjenih izpadov proti meni, izjavljam, da bom odslej odklanjal nastop v vsaki ulogi, ki je ne bom imel naštudirane v slovenščini. Lahko bi postrgel svojim cenjenim »prijateljem« z obširnim seznamom velikih oper, ki sem jih pel v slovenščini, seveda če bi jim bil to dokaz, da ne zaničujem svojega jezika in pa merilo za dobro ali slabo slovenstvo. Če imajo tako tenak čut za lepo domačo govorico in jih moti »jugoslovenščina«, naj mi prosim, odgovore na vprašanje, kakšno stališče zavzemajo do 100% tujerodnega in tujejezičnega filma?

u— **Duhovni koncert** Srbske pravoslavne cerkvene občine v proslavo 700 letnice smrti sv. Save, ki ga bo izvajal mešani zbor Srbskega pevskega društva iz Zagreba pod vodstvm opernega dirigenta g. Gjorgja Vaića, bo imel naslednji program pravoslavnih cerkvenih pesmi: Bortnjanski: Dostojno, Verbicki: Otče naš, Tajčević: Uskliknimo. Po tem uvodu bo predaval o sv. Savi pravoslavni metropolit g. Dositej. Po predavanju sledi koncert: Mokranjac: Tebe Boga hvalim, O kako bezzakonoe, Tajčević: Psalam 96, Grječanjinov: Iže heruvini, Tajčević: Jedini svjat, Pričasno, Gospodi usliši, Mokranjac: Njest svjat, Dusi i duši, Grječanjinov: Voskliknite Gospodevi. — Vstopnice se dobe v trafiki, Tyrševa 12, po naslednjih cenah: sedeži po 15.—, 12.—, 10.— in 8.—, balkonski sedež 10.—, stojišče 5.—, dijaki 3.— Din. Koncert se bo vršil 2. novembra v dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, Bleiweisova 28, in bo začetek ob 8.30 zvečer.

u— **»Vrtinec« je največji francoski film sezone. Kdor bo ta film videl, bo videl nekaj, kar je več kakor. . . . ekstaza.**

ELITNI KINO MATICA
Tel. 21—24
Danes premiera ADOLF WOHLBRÜCK — LIANE HAID
R. A. Robert — Theo Lingen V VESELI OPERETI
NE BOJ SE LJUBEZNI
::: Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 uri. :::
BOGATO DOPOLNILO. Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

u— **Tečaj za dekorativno pisavo** se prične jutri 26. t. m. ob 20. uri v Trgovskem domu. Ob tej priliki niso vabljeni samo člani Društva izložbenih aranžerjev, temveč vsi, ki se zanimajo za to svojevrstno panogo reklame in aranžerske umetnosti. Program bo nudil vso možnost izobrazbe o najmodernejših pisavah. V svrho kritja efektivnih stroškov je določen za nečlane majhen prispevek. Pridite torej vsi, da skupno dokažemo zmisel in pravilno razumevanje za vzgojo važne estetske panoge!

u— **II. simfonični koncert Ljubljanske filharmonije,** ki se bo vršil 28. t. m. v Unionu za čehoslovaški narodni praznik pod vodstvom dirigenta L. Matačiča, prinaša v svojem sporedu dvoje zanimivosti in to: Šestakovičevo simfonijo op. 10 v 4 stavkih in Osterčev »Passacaglia in koral.« Dva modernista, ki pa sta vendar vsak svet zase. Prodaja vstopnic bo pri blagajni kina Uniona dnevno od 11—12 in od 15. ure dalje, tel. 22—21.

u— **Ustanove mesta Ljubljane** za dijake tehnične srednje šole v Ljubljani so razpisane, in sicer šest mest za učence višjih oddelkov in štiri mesta za učence nižjih oddelkov te šole, v iznosu po 1000 Din (en tisoč dinarjev) na leto. Nadalje je razpisana ustanova dr. Franceta Košmerlja odvetnika in univerzitetnega profesorja v Čikagu, za slušatelje višjih oddelkov tehniške srednje šole v Ljubljani v znesku 3. 000 Din letno. Natančni pogoji so razvidni iz »Razpisa« na občinski deski in v veži tehnične srednje šole. Mestno poglavarstvo.

u— **Umetnik, ki slika z nogo, gostuje še do nedelje.** Invalid g. Aleksander Klein iz Temešvara, ki preseneča svet s čudovito spretnostjo v slikanju z nogo, odkar mu je vojna pohabila roke, je vzbudil veliko pozornost tudi s svojim gostovanjem v Ljubljani. Spričo rastočega zanimanja, ki ga kaže občinstvo, bo svojo razstavo in atelje, ki ju je improviziral v restavraciji Zvezdi, podaljšal še do nedelje.

Repertoar narodnega gledališča v Ljubljani

VRTINEC,
je senzacija za dame in gospode

u— **Za razširjenje kmetijske kontrolne in poizkusne postaje.** V Ljubljani se je mudil načelnik oddelka za pospeševanje rastlinske proizvodnje pri poljedelskem ministrstvu g. Miljutinović iz Beograda, da se definitivno reši vprašanje naše kmetijske kontrolne in poizkusne postaje. Postaja, ki jo vodi inž. Pahor, odkar je moral pokojni njen šef inž. Jakob Turk zaradi bolezni zapustiti svoje priljubljeno delo, je v svojem razvoju občutno utesnjena, ker nima na razpolago potrebnih zemljišč, na katerih naj bi vršila poizkuse v kulturi rastlin. Tako se je že delj časa razpravljalo o predlogu, naj bi se zavod preselil v Maribor, kjer bi imel mnogo ugodnejše pogoje za svoj razmah. Zainteresiranim činiteljem pa je uspelo, da kontrolno in poizkusno postajo ohranijo Ljubljani, obenem pa je bil ob priliki obiska g. načelnika Miljutinovića napravljen načrt, kako naj se pridobe potrebna zemljišča, tako da se bo zavod še znatno povečal. Spričo svoje značilne prehodne lege nasproti alpskemu, notranjskemu in dolenskemu svetu, ki se križajo v ljubljanskem kotu, se zavodu sama po sebi zastavlja naloga, da posveti skrb prospehu rastlinstva vseh teh pasov. Ob sodelovanju države, banovine in mestne občine bo postaja nakupila za svoje kulture v raznih legah več zemljišč.

u— **Film ZKD.** Danes ob 14.15 predvaja ZKD velefilm **»Pastir Kostja«.** Vsi se še dobro spominjate slovitega velefilma, v njem je samo veselje, smeh, godba. Razen tega pa: Kdor podpira ZKD, podpira prosveto na deželi, ker ves denar od predstav ZKD gre za prospeh podeželskih knjižnic. Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 dinarjev.

u— **Preporodovci! V soboto 26. t.m. bo ob 15. v lokalu sestanek. Udeleže naj se ga vsi tovariši ,ki hočejo sodelovati v grobarskem odseku. Odzovite se v čim večjem številu! Odbor.**

u— **»Jugoslovenska majka«** sklicuje redno sejo za soboto 26. t. m. ob 16 v damski sobi kavarne Emone. Načelnica.

u— **Zveza gospodinj** opozarja na brezplačno pokušnjo. Kneippove sladne kave, ki jo je priredi v svojih prostorih tvrdka Hinka Francka sinovi, d. d. danes ob 4. popoldne. Gospodinje, pridite polnoštevilno! Vstop prost.

u— **Zvočni kino Sokolski dom v Šiški.** Drevi ob 20. bo predaval g. dr. Kuster o življenju v morskih globinah. Po predavanju bo predvajanje šaljivega filma »Zvesta prijatelja.« Film bo predvajan tudi v nedeljo ob 11. dopoldne. Vstopnina 3 Din za vse prostore.

u— **Spremembe posesti.** Fran Slamič je kupil v Vižmarjih parc. št. 227 v izmeri 5608 m² za 33,648 Din. Helena Adamičeva je kupila od Marije Novakove hišo št. 5 za Bežigradom za 306.000 Din. Poštni inspektor Brus Lavoslav, ki stanuje v Florjanski ulici 38, je kupil od nožarskega pomočnika Frana Ruglja parcelo št. 135 k.o. Ljubljana mesto za 100.000 Din. Učiteljica Julija Draščkova iz Zaloga pri Ljubljani je kupila od železniškega uradnika v pokoju N. Lenassija hišo v Udmatu, Šušteršičeva ulica št. 7 za 183.550 Din. Kmetska posojilnica ljubljanske okolice je prodala tovarnarju Rudolfu Zalokarju na Viču hišo št. 4 Vič z dvoriščem in vrtom za 300 tisoč Din.

u— **Obsojen, ker je okužil žensko.** Neki eleganten Zagrebčan se je julija pojavil v Ljubljani. Seznanil se je z neko pošteno služkinjo in jo popolnoma pridobil zase. Kmalu so se pri služkinji Justini pojavile zle posledice okuženja. Kazenski sodnik — poedinec okrožnega sodišča je včeraj obsodil Zagrebčana na 1 mesec in 20 dni zapora ter v plačilo 250 Din denarne kazni. Zagrebčan ni prišel k razpravi. Služkinji mora plačati še posebno odškodnino.

u— **Zaradi prenočišča v šupi.** Trije mladi delavci, ki se brez dela in brez strehe potikajo po svetu, so se zadnjič na prav okruten način maščevali nad uslužbencem nekega stavbnega podjetja, ki jih je bil pregnal iz šupe svojega gospodarja nekje sredi polja za Sv. Krištofom, kjer so si bili hoteli napraviti skromno prenočišče. Ko so ga zvečer nato srečali v Streliški ulici, so vsi trije hkratu planili nanj in ga začeli besno obdelovati s pestmi in zobmi. Eden izmed napadalcev je med drugim odgriznil napadencu, ki se sam pač ni mogel obraniti tolikšne premoči, palec na roki. Stražnik, ki je prihitel nesrečniku na pomoč, je utegnil zajeti le enega iz trojice, nekega brezposelnega delavca z Beričevega, ki je bil svoj čas izgnan iz Ljubljane, medtem ko sta druga dva ušla.

u— **Preiskava o domžalskem umoru.** Preiskovalni sodnik g. Vladimir Velušček je končal preiskavo o umoru 57-letne zasebnice Marije Penkove, ki so jo 10. junija letos našli v potoku Rači v bližini Podrečja, ko so jo že od 27. februarja letos bili pogrešali. Umora odnosno udeležbe pri umoru je bilo osumljenih 7 oseb. Zadnje dneve je preiskovalni sodnik ponovno zaslišal klobučarskega pomočnika Jožeta Pirca, ki je prvotno trdil, da sta Penkovo umorila z mizarskim mojstrom Francetom Hribarjem. Preiskovalni sodnik je zdaj predložil obširni spis državnemu tožilstvu, da sestavi obtožnico. Oba glavna osumljenca trdovratno zanikata vsako krivdo.

u— **Za gospode s fakultetsko naobrazbo** in po njih vpeljane dame se vrši drevi in vsak petek ob pol 9. zvečer v Kazini družabni plesni večer s poukom. Reklamacije vabil in informacije pri mojstru Jenku.

Iz Celja

e— **Danes je zadnji dan za prijavo abonmana v celjskem gledališču.** Prijave sprejema do 18. ure knjigarna Domovina. Letos je razpisan dramski, operni in koncertni abonma. Repertoar je zelo lep, bogat in pester. Interesente za abonma, ki se še niso prijavili, opozarjamo, da danes pohitijo, ker je pričetek sezone že pred vrati.

e— **Vsem starejšim bratom celjskega Sokola!** Sokolsko društvo je ustanovilo telovadni oddelek za starejše brate. Telovadba je vsak torek in petek od 18.30 do 19.30 v mestni narodni šoli. Vabljeni so vsi starejši bratje ne glede na to, ali so telovadili ali ne. Prihodnja telovadna ura bo danes ob 18.30.

e— **Savinja s pritoki kljub nadaljnjemu deževju ne narašča, marveč celo pada.** Vesti o poplavi v Celju, ki so se ponekod širile, so bile docela neosnovane.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Mlada srca — mlada ljubezen« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Zadnja pot Reharjeve mame.** Ob lepem in številnem spremstvu je bil včeraj popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče pogreb ge. Josipine Reharjeve. Pred mrtvašnico je zbor »Jadrana« ganljivo odpel žalostinko »Vigred«. V dolgem sprevodu so med drugimi korakali zastopniki mariborskega umetniškega kluba »Brazda« in Novinarskega kluba. Pri grobu se je v pesniško izbranih besedah poslovila od plemenite pokojnice kot zavedne narodnjakinje in vnete Primorke, žene in matere gospa Slavica Lebanova, nato so pevci zapeli »Jamica tiha je«.

Zvočni kino Ideal
Danes dan smeha in radosti za staro in mlado
MIKY MIŠKA
in njeni tovariši v
Silly Simfoniji
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

a— **Jata divjih gosk** je krožila včeraj zjutraj živahno gagajoč v pravilni trikotni formaciji nad Mariborom ter se obrnila v jugovzhodno smer. Znanilke zgodnje zime!

a— **Uralsko sovo so ustrelili** v ljutomerski okolici. Mariborčani si jo, nagačeno, z zanimanjem ogledujejo pri znanem nagačevalcu Ziringerju. Krasni eksemplar pride v last ljutomerske meščanske šole.

a— **Sam se je javil.** Poročali smo o kraji vem obračunavanju v Radizelu pri Slivnici pri Mariboru, katerega žrtev je postal delavec Franc Kovaček, ki leži z nevarnimi poškodbami v mariborski splošni bolnišnici. Napadalec Matija Spaninger se je nekaj dni skrival, zdaj pa se je sam javil sodišču.

Iz Trbovelj

t— **Za vsako zgradbo, ki je savezana zgradarini,** se mora vložiti davčna prijava v času od 16. oktobra do 14. novembra. Davčno prijavo je treba vložiti posebej za vsak objekt, ki je v katastru posebno popisan, četudi ima dve hišni številki. Za več objektov se sme vložiti ena sama davčna prijava le tedaj, ako so vsi objekti označeni samo z eno hišno številko in so popisani v enem katastrskem listu. Davčne prijave je vložiti tudi za one zgradbe, ki uživajo začasno davčno olajšavo, kakor tudi za one, katerih lastniki so prosti zgradarine v smislu §§ 11 — 16 o davku na samce, ker so imeli istočasno 9 živečih otrok. Vsa nadaljnja pojasnila o izpolnitvi in vložitvi davčne prijave so razvidna iz »Poziva za vložitev prijav dohodkov od zgradb za odmero zgradarine«, ki ga je izdala dravska finančna direkcija v Ljubljani.

t— **Srečke državne razredne loterije** so dospele in se dobijo v Podružnici »Jutra«. Opozarjamo lastnike, da jih nemudoma zamenjajo.

Iz Ptuja

j— **JČ liga** bo letos počastila državni praznik ČSR s predavanjem, ki ga bo priredila skupno s ptujskim Sokolskim društvom v soboto 26 t.m. ob 20. v prosvetni dvorani »Mladike«. Predaval bo gimnazijski ravnatelj dr. Makso Kovačič o temi »Prevratni dnevi leta 1918. v Pragi«. Vstop je svoboden. V ponedeljek ob 19. pa bo v IV. a razredu gimnazije sestanek interesentov za pouk češkega jezika. Letošnji tečaj je začetniški. Učnine ni.

j— **Mošt že razsaja.** Pri nas se je zadnje dni pričelo nekako živahno gibanje v gostilnah. Zlasti ob večernih urah gostje pridno vsrkavajo sladki mošt, ki je letos izredno močan, da ga kmalu čutiš v glavi. To seveda vročekrvnežem razgreje kri in jo morajo drug drugemu puščati. V nedeljo se je nekaj takih vročekrvnežev zgrabilo za lase. K sreči ima naša policija na razpolago hladne prostore, kamor jih posadi za 24 ur, da se ohladijo.

j— **Z mesom in mastjo so se založili.** Viničarka Marjeta iz Sp. Velovleka si je za zimo preskrbela več kg svinjskega mesa in masti ter je imela vse skupaj spravljeno v kibli, ki jo je postavila na varno v stiskalnico poleg stanovanja. Toda neke fante je omamil vonj po svinjskem mesu pa so ga enostavno odnesli z mastjo in posodo vred. Vsega je bilo 9 kg mesa in 14 kg masti. Viničarka je občutno oškodovana, zlasti še, ker si je to odtrgala od ust, da bi imela kaj za zimo. Orožniki so fante izsledili.

j— **Kino** bo predvajal v soboto ob 20. in v nedeljo ob pol 19. in pol 21. film »Trafika«. Predigra kulturni film in Foksov tednik.

OBIŠČITE
Mariborski sadni sejem
OD 25. DO 28. OKTOBRA 1935.

a— **Smrt zavednega narodnjaka.** V starosti 34 let je preminil železniški oficial Anton Sancin. Rajnki je bil vrl Sokol in vnet rodoljub. Doma je bil iz Škednja pri Trstu. Blagega rajnkega, ki je bil dobričina in vzor poštenjaka, bodo vsi znanci ohranili v najlepšem spominu. Žalujočim globoko sočutje!

a— **Proslava češkega narodnega praznika v Mariboru** bo letos 27. t. m. v okviru prireditve Češkega kluba v dvorani Zadružne gospodarske banke. Isti večer bo interna proslava omenjenega praznika v gledališču, kjer bodo vprizorili »Medvedji ples«.

a— **30 letnico poroke** obhaja jutri s svojo soprogo Matildo v ožjem rodbinskem krogu bivši narodni poslanec g. Vekoslav Spindler. Istočasno praznuje 30 letnico, kar je oktobra leta 1905 prevzel uredništvo celjske »Domovine«. Ob lepem življenjskem jubileju želimo slavljencu in njegovi ljubeznivi soprogi, da bi v vzornem sožitju kakor dosedaj doživela svojo zlato poroko.

a— **Šorlijevi »Blodni ognji« v Pragi.** V okviru proslave jugoslovenskega državnega praznika v Pragi se bodo vprizorili v ljubljanskem in mariborskem gledališču krasno uspeli dr. Šorljevi »Blodni ognji«. Lepo priznanje našemu odličnemu pisatelju!

a— **Poslovilna predstava Dragutinovićeve** bo v kratkem v Narodnem gledališču. Ob tej priliki se bo vprizoril Frankov »Vihar v kozarcu«.

a— **Umetniška vest.** V Maribor je prispel znani slikar g. Bucik, ki bo delj časa ostal v Mariboru.

a— **Mariborska industrija uspeva.** Naše »manchestersko predmestje« še vedno rase. Ob meljskem brodu zida Hutterjeva tvornica nov kompleks. Obširna industrijska stavba bi morala biti pred zimo pod streho. Kakor doznavamo pa se namerava v zimskem času, ko bo vodostaj Drave nižji, graditi na treh opornikih trv, ki bi vezala omenjeno tvornico s pobreškim bregom. projektirana stanovanjska kolonija za delavstvo te tvornice se bo pričela graditi spomladi.

Iz življenja na deželi

Vransko. Šesttedenski krojni tečaj, katerega je na željo združenja oblačilne stroke na Vranskem priredila kr. banska uprava, se je zaključil 19. t. m. s prav dobrim uspehom. Tečaj je vodil g. strokovni učitelj Knafelj Alojzij. Tečaj je posečalo 22 mojstrov in pomočnikov. Gospod Ivan Virjent, predsednik združenja, je omenjal pomen strokovne izobrazbe in se zahvalil kr. banski upravi za prireditev tečaja. Gospod Zmagavec Franc se je pa v imenu vseh udeležencev zahvalil gosp. učitelju za njegov trud.

Inspekcija iz Beograda

Ljubljana, 24. oktobra

Z jutranjim beograjskim vlakom sta prispela v Ljubljano dva ugledna predstavnika Rdečega križa, prvi podpredsednik senator Svetozar Tomić in direktor M. M. Marinković. Na kolodvoru so gosta pozdravili funkcionarji banovinskega in krajevnega odbora s predsednikom dr. Krejčijem in dr. Fettichom na čelu. V njihovem spremstvu sta nato odšla v prostore banovinskega odbora v Čopovi ulici, kjer se je med zastopnikoma centrale in odborniki naših križarskih organizacij razvila živahna razprava o delu RK. zlasti o aktualnih problemih, ki se zastavljajo organizaciji v naši banovini. Pri tej priliki sta si ugledna gosta ogledala tudi upravno in finančno stanje naše banovinske in krajevne organizacije. Opoldne sta senator Tomić in direktor Marinković obiskala bana dr. Natlačena in komandanta divizije generala Nedeljkovića, po obedu pa sta odšla na Ljubljansko polje, kjer jima je upravnik g. Jagodic razkazal skladišče RK. Odlična funkcionarja sta se o vsem prav pohvalno izrazila.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Gospodarstvo

Aktivnost naše zunanje trgovine v septembru

Generalna direkcija carin objavlja podatke o gibanju naše zunanje trgovine v mesecu septembru. V tem mesecu se je naš izvoz nadalje sezonsko dvignil in je bil v nasprotju s prejšnjim mesecem zopet večji nego lani.

V septembru smo izvozili 314.075 ton blaga (lani 305.378) v vrednosti 384.2 milijona Din nasproti 367.3 milijona Din v lanskem septembru in 317.7 milijona Din v predlanskem septembru ter 272.8 milijona Din v septembru 1932, ko je bil naš izvoz najslabši. Nasproti lanskemu letu beležimo torej letos povečanje izvoza za 4.6 odst., nasproti predlanskemu letu za 21.7 odst. in nasproti septembru 1932 za 40.8 odst.

Naš uvoz se je v avgustu nasproti prejšnjemu mesecu prav tako za malenkost dvignil in je znašal vsega 287.7 milijona Din, dočim je lani znašal v tem mesecu 311.2 milijona Din, tako da se je zmanjšal nasproti lanskemu letu za 7.5%. Naša **trgovinska bilanca je bila torej v septembru prav visoko aktivna in je v tem mesecu znašal izvozni presežek 98.5 milijona Din, dočim je v lanskem septembru znašala aktivnost 56.2 milijona Din.** Najbrž pa je bila aktivnost še večja, kajti pri uvozu je upoštevan tudi uvoz zlata, kakor smo na tem mestu že ponovno opozorili.

Gibanje naše zunanje trgovine je bilo v zadnjih mesecih naslednje (v številkah glede uvoza je upoštevana tudi vrednost uvoženega zlata; vse v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
april	368.2	325.5	+42.7
maj	297.3	369.1	—71.8
junij	242.2	282.0	—39.8
julij	305.8	300.1	+5.7
avgust	310.4	276.9	+33.5
september	384.2	287.7	+98.5
jan.—sept. 1935	2775.4	2611.1	+164.3
jan.—sept. 1934	2616.9	2613.8	+3.1
jan.—sept. 1933	2287.6	2075.8	+211.8
jan.—sept. 1932	2033.6	2121.6	—88.0

V prvih treh četrtletjih je bil letos naš izvoz za 6.1% večji nego lani, za 21.3% večji nego predlanskim ter za 36.5% večji nego v prvih treh četrtletjih leta 1932. Vsega smo v razdobju januar—september izvozili za 2775 milijonov Din, dočim je znašala vrednost uvoza skupaj z uvozom zlata le 2611 milijonov in znaša torej za vse to razdobje izvozni presežek 164 milijonov.

Izvoz lesa

Naš izvoz gradbenega lesa, ki se je v prvem polletju v zvezi z italijanskimi nakupi za vojaške potrebe v vzhodni Afriki znatno dvignil, je v poletnih mesecih zopet popustil na lansko višino ter je bil v avgustu pri skupni količini 6385 vagonov celo za 700 vogonov manjši nego v lanskem avgustu. V septembru pa se je izvoz gradbenega lesa zopet dvignil na 7020 vagonov (lani je v septembru znašaj 5625 vagonov) v vrednosti 60.1 milijona Din (lani 45.4). Sezonsko se je povečal tudi izvoz drv, ki je znašal 1380 vagonov, vendar je zaostajal za lanskim letom, ko smo v tem mesecu izvozili 1668 vagonov drv. Oglja smo izvozili 235 vagonov (lani 252), izdelkov iz lesa 54 vagonov (lani 271) in pragov 2890 (lani 68.179). Kakor vidimo, je bil ves ostali lesni izvoz, razen gradbenega lesa, manjši nego lani.

Naš izvoz lesa se je v prvih treh četrtletjih zadnjih let gibal tako-le (v vagonih):

	januar—september			
	1932	1933	1934	1935
drva	12.808	10.688	11.897	9.680
gr. les	41.684	54.335	63.100	63.388
oglje	2.613	2.501	2.550	1.811

Kakor nam kažejo gornje številke, je bil izvoz gradbenega lesa letos nebistveno večji nego lani, vendar pa precej večji nego v prejšnjih dveh letih. Izvoz drv pa je bil razmeroma slab in manjši nego v zadnjih treh letih. Tudi izvoz oglja je precej nazadoval. Izdelkov iz lesa smo letos prvih treh četrtletjih izvozili le 540 vagonov nasproti 3155 vagonom v istem razdobju lanskega leta, 1716 vagonom v istem razdobju predlanskega leta in 1185 v istem razdobju leta 1932. Slab je bil tudi izvoz pragov, ki je znašal le 186.000 komadov nasproti 363.000 komadom v istem razdobju lanskega leta, 90.000 v istem razdobju predlanskega leta in 108.000 v istem razdobju leta 1932.

Po vrednosti se je naš izvoz lesa v prvih treh četrtletjih zadnjih let gibal tako-le (v milijonih Din):

	januar—september			
	1932	1933	1934	1935
drva	21.4	18.1	21.0	15.2
gr. les	309.1	414.1	510.3	534.5
oglje	16.8	12.9	13.5	8.8
pragovi	4.3	3.7	17.1	7.7
izdelki	18.2	25.8	44.5	28.6
	369.8	474.6	606.4	594.8

Skupaj je znašala vrednost našega izvoza lesa v prvih treh četrtletjih 595 milijonov Din nasproti 606 milijonom v lanskem letu. Manjša vrednost je predvsem posledica slabega izvoza drv, oglja, pragov in lesnih izdelkov.

Draginja življenjskih potrebščin

Glede na dejstvo, da so cene nekaterim življenjskim potrebščinam nesorazmerno visoke, drugim pa se neopravičeno zvišujejo je ban dravske banovine izdal razglas, ki opozarja, da sta še vedno v veljavi **zakon o pobiranju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije od 30. decembra 1921** (»Uradni list« štev. 6/5 iz leta 1922), kakor tudi pravilnik za izvrševanje tega zakona od 7. septembra 1922 (Uradni List štev. 311/99).

Razglas opozarja poslovne kroge in prebivalstvo zlasti na naslednje določbe tega zakona in pravilnika: 1) Vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine na debelo ali na drobno, mora označiti cene posameznih predmetov, zlasti onih, ki so izstavljeni v trgovini in pred njo, tako da jih vsakdo lahko razločno vidi. Za življenjske potrebščine se po gori označenem zakonu smatrajo razen človeške in živinske hrane tudi obleka, obutev, kurjava, razsvetljava, kmetijsko orodje, zdravila in drugi predmeti nujne potrebe, kakor tudi material za njih izdelovanje. Luksuzni predmeti so izvzeti. Kmetijski pridelovalci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, niso obvezani označevati cen. 2) Prepovedano je kopičenje življenjskih potrebščin z namenom, da bi se blago vzelo iz prometa in s tem zvišala njegova cena. 3) Prepovedano je prodajalcem zahtevati višjo ceno, kakor jo predstavlja običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček; v nobenem primeru pa ne sme biti ta večji od 25%. Kmetovalci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, so izvzeti od te določbe. 4) Večkratna preprodaja (verižna trgovina) in nečista spekulacija, ki namerja podražiti cene življenjskih potrebščin, je prepovedana, enako je prepovedano kupovanje na trgih in sejmih zaradi preprodaje v istem kraju, v času, dokler traja semanji dan. 5. Kupovanje življenjskih potrebščin od onega, ki jih nese na trg, na poti do trga z namenom, da bi ne prišle na trg, ali da bi jih bilo malo in da bi jih kupec sam lahko drago prodajal, ni dovoljeno; prav tako ni dovoljeno ponujanje cene, ki je višja od tržne cene, ako si kupec s tem namerava zagotoviti nabavo najnujnejših potrebščin ali da bi si odslej zagotovil prvenstvo pred drugimi kupci. Kazniva dejanja po gori označenem zakonu se kaznujejo z zapornimi in denarnimi kaznini obenem, in sicer z zaporom od 1 meseca do 6 mesecev ter z globami do 5.000 in 10.000 Din. Razen tega se more v gotovih primerih odvzeti blago, ki je predmet kaznivega dejanja, v korist fondu za prehrano siromakov, dotičnim osebam pa prepovedati poslovanje začasno ali za trajno. Za sojenje so pristojna sodišča.

Gospodarske vesti

— **Vprašanje vzpostavitve obratovanja v tvornici celuloze v Drvaru.** Tvornica celuloze v Drvaru, ki ima produkcijsko kapaciteto 6 vagonov sulfitne celuloze dnevno, že nekaj let ne obratuje, dočim je prej proizvajala celulozo predvsem za izvoz. Na podjetju je z 48% glavnice udeleženo državno šumsko industrijsko podjetje Dobrlin—Drvar (Šipad) poleg švicarskega kapitala. Ravnateljstvo Šipada se že dolgo časa prizadeva, da bi tvornica zopet pričela obratovati. Pripravljeno je dobavljati celulozni les po zelo ugodni ceni. Navzlic temu pa vprašanje vzpostavitve obratovanja v polnem obsegu še vedno ni rešeno. Sedaj sklicuje Tvornica celuloze Drvar redno glavno skupščino delničarjev, ki se bo vršila 31. t. m. v Drvaru. Na dnevnem redu glavne skupščine je poleg računskega zaključka, poročila in volitev uprave tudi sklepanje o predlogu Šipada, da se družba likvidira. Očividno gre predlog Šipada za tem, da bi sam prevzel vse podjetje.

= **Češkoslovaški imetniki jugoslovanskih zunanjih posojil** so izrazili kakor je »Jutro« že poročalo željo, da bi naša država glede nadaljnje ureditve anuitetne službe vodila pogajanja s predstavniki češkoslovaških organizacij interesentov. O priliki zasedanja gospodarske Male antante je ministrski predsednik dr. Stojadinović izjavil češkoslovaškim delegatom ,da bodo češkoslovaške organizacije interesentov povabljene zaradi ureditve anuitetne službe k pogajanjem v Beograd. Kakor poročajo iz Prage, se bodo pogajanj udeležili delegati češkoslovaškega bančnega konzorcija za državne kreditne operacije kakor tudi združenje češkoslovaških imetnikov vrednostnih papirjev. Pri gornjih pogajanjih gre predvsem za češkoslovaško tranšo našega stabilizacijskega posojila iz leta 1931 v znesku 100 milijonov Kč.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Janeza Malavašiča, posestnika in mizarskega mojstra v Podlipi pri Vrhniki (poravnalni upravnik Fran Jurca, trgovec, Podlipa 10; prijava terjatev do 9. novembra na sresko sodišče v Vrhniki, poravnalni narok 15. novembra, ponuja 50%) in o imovini Sirnikove Elizabete, posestnice in trgovke, Tacen 75 (poravnalni upravnik dr. Pegan Ladislav, odvetnik v Ljubljani; prijava terjatev do 18. novembra, poravnalni narok 22. novembra, ponuja 40%).

= **Likvidacija Konzumnega društva za Slovenijo.** Okrožno kot konkurzno sodišče v Ljubljani je odredilo, da se v zadevi izvenkonkurzne likvidacije Konzumnega društva za Slovenijo v Ljubljani vrši običajni narok za ugotovitev terjatev 8. novembra ob 8.30 dopoldne v smislu čl. 45/2 uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov.

= **Normalni nakladalni in razkladalni roki.** Z veljavo od 25. oktobra se razveljavljajo skrajšani nakladalni in razkladalni roki na vseh postajah normalnih in ozkih prog.

= **Dobave.** Minerska komanda Kumbor sprejema do 2. novembra ponudbe glede dobave čolnov, do 22. novembra pa glede dobave dvigalnih naprav. — Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 18. novembra ponudbe glede dobave elektrotehničnega materijala. — Komanda mornarice Zemun sprejema do 20. novembra ponudbe glede dobave bakrene mreže, cinkove pločevine, svinčene pločevine in žice, kositra itd. — Pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 7. novembra glede dobave raznega kovinskega materijala, 16. novembra glede dobave steklenega materijala, 18. novembra pa glede dobave jekla.

Borze

24. oktobra

Na ljubljanski borzi sta se devizi Newyork in London danes ponovno nekoliko okrepili; višje notira tudi deviza Trst. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.50—8.60. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.55, v angleških funtih po 244.14, v grških bonih po 28 in v španskih pezetah po 5.73. Italijanske kompenzacijske lire so ponovno nekoliko popustile in notirajo v Ljubljani 277.80—280.20 in prav toliko v Zagrebu, kjer je bil zaključek po 279.

Na zagrebškem efektnem tržišču je tendenca v Vojni škodi nadalje prilično prijazna in se je tečaj najprej dvignil na 260 zaključek, ob sklepu borznega sestanka pa je bil zabeležen tečaj 355—357 (v Beogradu je bil promet po 353—354). Nadalje je bil promet v 7% investicijskem posojilu po 76—77, v 7% Blairovem posoilu po 68 in v 6% begluških obveznicah po 61.50 (v Beogradu po 62.50—63).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2971.72—2986.32, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 736.33—741.39, Curih 1424.22—1431.29, London 214.98—217.03, Newyork 4345.72—4382.04, Pariz 288.75—290.19, Praga 18119—182.30, Trst 355.03—358.11.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2750, London 15.1325, Newyork 307.375, Bruselj 57.7750, Milan 25, Madrid 42, Amsterdam 208.65, Berlin 123.50, Dunaj 56.25, Stockholm 78, Oslo 76, Kobenhavn 67.55, Praga 12.73, Varšava 57.8752, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 355—357, za okt.—dec. 353—356, 7% invest. 76—77, 4% agrarne 42.50—44.50, 7% Blair 67.50—68, 8% Blair 75 den., 6% begluške 61—61.50; delnice: Narodna banka 5700—5850, PAB 222—226, Trboveljska 100 den., Šećerana Osijek 120 den.

Beograd. Vojna škoda 352.50—354 (353—354), za dec. 352—353 (352—357), 7% Blair 68 bl., 7% Drž. hip. banka 76 bl., 6% begluške 62.50—62.75 (62.50—63), Narodna banka 5800—5900 (5800), PAB — (224).

Blagovna tržišča

HMELJ

+ **Žalec,** 24. okt. Danes je oživelo tudi povpraševanje po prvovrstnem hmelju, za katerega so kupci ponujali 30 Din, in je bilo izvršenih tudi nekaj kupčij za drugovrstno blago po ceni 25 Din. Po četrto in tretjevrstnem hmelju nadalje živahno povpraševanje ob neizpremenjenih cenah. Partija povsem rdečega blaga je bila plačana po 18 Din. Trgovina je iskala tudi hmelj po 27 in 28 Din. — Hmeljski tržni nadzornik.

ŽITO

+ **Chicago, 24. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 100, za maj 99.50; koruza: za dec. 61.75, za maj 60.125.**

+ **Ljubljanska borza** (24. t. m.) Tendenca čvrsta. Zaključki: 1 vag. koruze, 2 vag. krompirja. Nudijo se (vse franko nakl. postaja): **pšenica** baška 79/80 kg po 170 — 175; banatska 78 kg 170 — 175; **koruza:** baška po 110 — 115; banatska po 105 — 107.50; **oves:** slavonski po 132.50—137.50; **moka:** baška in banatska »Og« po 260 — 270; baška »2« po 240 — 250; baška »5« po 220 — 235; **otrobi:** baški po 110—115; **krompir:** beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58—63.

+ **Novosadška blagovna borza** (24. t. m) Tendenca slaba. **Pšenica** (78 kg): baška 154 — 157.50; baška ladja Tisa ali Begej 165 — 167.50; slavonska 160 — 162.50; sremska 157.50 — 160; batnatska 154 — 162.50. **Oves:** baški, sremski in slavonski 135—137.50. **Ječmen:** baški in sremski, 64 132.50 — 137.50. **Koruza:** baška in sremska 101 — 103 banatska 101 — 102. **Moka:** baška in banatska »Og« in »Ogg« 237.50 — 257.50; »2« 217.50 — 237.50; »5« 197.50 — 217.50; »6« 180 — 200; »7« 160 — 180; »8« 115—120. **Otrobi:** baški, sremski in banatski 87—89. **Fižol:** baški in sremski beli 265—270.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (24. t. m.) Tendenca nedoločena. **Pšenica:** za marc 17.71—17.73, za maj 17.90; **koruza:** za maj 15.51—15.53.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 23. oktobra. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za okt. 6.21 (prejšnji dan 6.15), za dec. 6.11 (6.05).

+ **Newyork,** 23. oktobra. Tendenca prijazna. Zaključni tečaji: za okt. 11.05 (10.88), za dec. 10.99 (10.80).

Koroščevo truplo najdeno

Naplavila ga je Drava — Poškodbe na glavi

Maribor, 24. oktobra.

V sredo smo poročali o nenavadnem nestanku 76 letnega starčka posestnika Franca Korošca iz Petrovcev v Prekmurju. Perša še vedno zaslišujejo orožniki v Petrovcih vendar Perš trdovratno vse taji in zanika. Gotovo pa je nastopil nov moment s tem, da je včeraj naplavila Drava pri Sv. Marku pri Ptuju truplo starčka, za katerega se je dognalo, da je indentičen z omenjenim Francem Koroščem. S tem je precej podkrepljen sum, da je Korošec našel svoj neprostovoljni konec v Dravi. Naplavljeno truplo posestnika Korošca so spravili v mrtvašnico na zabukovskem pokopališču, sodna komisija pa ga bo raztelesila in ugotovila vzroke njegove tragične smrti.

Perš se je pri dosedanjih zaslišavanjih vešče izogibal vsemu, kar bi ga moglo na kakršenkoli način obremeniti v zvezi z zagonetno smrtjo posestnika Korošca. Slejkoprej vztraja Perš pri svojih trditvah, da sta s Koroščem spala kritično noč skupaj na mariborskem sejmišču in da ni Korošca naslednjega jutra bilo nikjer, četudi se je že ob 4. zjutraj prebudil. Skuša se v podanem sumu razbremeniti s sklicevanjem na to, da je sam naslednje jutro pred napovedano razpravo pred mariborskim sodiščem sporočil sodniku, da Korošca ni in da je preko noči neznanokam izginil. Obenem zatrjuje da je Korošec omenjeno noč bil vinjen, da je rogovilil in razgrajal po mariborskih ulicah ter da ga je moral neki stražnik s pendrekom pomiriti.

V Mariboru je prispel danes posestnik Josip Belek iz Petrovcev, ki se je kritičnega večera pripeljal s Koroščem in Peršem v Maribor, da bi se zagovarjal pred sodiščem radi obdolžitve pokojnega Korošca v zadevi neke tatvine sena. Z njim sta prišla dva detektiva, katerima je Belek točno označil hlev, v katerem sta z ženo Karolino kritično noč prenočevala. Tudi je izpovedal, da se je Perš naslednje jutro, ko ga je Belek okrog 8. ure srečal in vprašal po Korošču zelo zmedeno obnašal. Potrdil pa je, da je imel pokojni Korošec pri sebi prav gotovo večji znesek denarja. Vzel ga je zato s seboj, da bi bil varen pred ognjem. Petrovski orožniki so zaslišali tudi mnogo drugih prič. Skoro vse pa so potrdile sum, da je zločinec delavec Perš. Ko bo znano mnenje komisije sodnih izvedencev in ko bodo ugotovljene še nekatere druge podrobnosti, bo preiskava lažja. Orožniki ga ne bodo več izpustili in ga bodo izročili najprej v zapore murskosoboškega sodišča, od koder ga bodo pripeljali v Maribor, kjer ga bo zasliševal preiskovalni sodnik mariborskega okrožnega sodišča.

Komplicirana zadeva tragične Koroščeve smrti pa se bo nedvomno kmalu pojasnila spričo okolnosti, da so po truplu zlasti na glavi ugotovili poškodbe, ki izvirajo od udarcev s topim predmetom in od noža.

Ne denarja, ne papirjev...

Ptuj, 24. oktobra. Orožniška postaja v Ptuju je danes prejela od odbčine v Markovcih obvestilo, da je Drava naplavila pri Markovcih niže Ptuja neznano moško truplo. Utopljenec da je star okoli 75 let, bolj šibke postave, velikih brk ter ima cesarsko brado »kaiserbart«, je brez zob, kmečko oblečen, brez suknjiča in klobuka. Na glavi so našli veliko rano prizadejano z nekim topim predmetom, po telesu pa ima še več drugih ran, prizadejanih z nožem. Najdenec je po vseh okoliščinah sodeč identičen s pogrešanim starčkom Koroščem Francem iz Petrovca. Dasi je pokojni baje imel pri sebi okoli 20.000 Din, preden je izginil, niso zdaj pri njem našli denarja in tudi nikakih papirjev. Po naročilu državnega tožilstva v Mariboru se je popoldne podala v mrtvašnico pri Sv. Marku sodna komisija. O ugotovitvah komisije bomo poročali.

Javna dela na Tržaškem in Goriškem

Beneški »Gazzettino« in »Popolo di Trieste« sta objavila te dni dva zanimiva seznama javnih del v goriški in tržaški pokrajini, ki jih nameravajo izročiti njihovim svrham ob 13. obletnici fašističnega pohoda na Rim.

Na Tržaškem je bilo izvršenih za okrog 20 milijonov lir skupno 33 večjih in manjših javnih del, predvsem osuševalnih in cestnih, pri katerih je bilo zaposlenih vse leto povprečno 650 delavcev, odnosno okrog 10% vseh stalno nezaposlenih delavcev v pokrajini. Pretežni del potrebnega denarja sta prispevali ministrstvi za javna dela in kmetijstvo, ostalo pa posamezne občine, denarni zavodi, korporacije in pokrajinska uprava.

Skorj vsa ta javna dela so bila izvršena v furlanskem delu pokrajine in v Trstu. Za osuševanje močvirja, za regulacije Zdobe in drugih izlivov Soče v morje ter za cestna dela med Gradežem in Tržičem so prispevali: vlada 5,463.000, bojevniška korporacija 3,333.000, pokrajinska uprava 757.000, tržaška hranilnica 600.000, tržiška občina 758.000, gradežka občina pa 7000 lir, skupno torej 10,918.000 lir. Za javna dela v Trstu je izdala tržaška občina 7,975.000 lir.

Na ves vzhodni del pokrajine pa odpade skupno 1,089.000 lir odnosno dobrih 5% celokupne vsote za javna dela in še te investicije sta morali kriti postojnska in slavinska občina z lastnimi sredstvi. Zgradili pa sta nekaj uradniških stanovanjskih hiš, novo poslopje za občinski urad, nekaj kilometrov cest ter nove šole v Postojni, Slavini in Ubelskem.

Na Goriškem pa so na občinske stroške zgradili šole v Batujah, Selu in Gojačah pri Črničah, v Furlanih nad Rihemberkom, v Škriljah in Dobravljah pri Ajdovščini, v Moraru pri Krminu ter povečali šolska poslopja v Banah in na Ravnici pri Grgaru, v Krminu in še nekaterih drugih krajih. Poleg drugih javnih del so v Koritnici pri Grahovem adaptirali neko poslopje za vojašnico finančnih stražnikov in regulirali gornjo Nadižo pri Breginju ter osušili močvirje pri Šmartnem in Dobrovem v Brdih.

Proračun kvarnerske pokrajine

Pred dnevi je imel upravni odbor reške pokrajine svojo proračunsko sejo. Ugotovili so, da se je finančni položaj dežele zaradi neugodnih posojil v tekočem poslovnem letu znatno poslabšal. V prihodnji poslovni dobi pa bodo bremena spričo obveznih izdatkov za zdravstvene in socialne ustanove še večja in sicer za nekaj 100 tisoč lir. Že sedaj je bil v svrho konsolidacije dolgov najet poldrugi milijon lir posojila, ki ga je pokrajinski upravi preskrbel reški prefekt.

V ostalem je proračun, če se upošteva omenjeno posojilo, uravnovešen. Dohodki od davščin in doklad so proračunani na 3,7 milijona lir, vsi dohodki odnosno izdatki pa na dobrih 6 milijonov lir.

Dve žrtvi granat v Kalu pri Kanalu

Pred dnevi se je v gozdu nad Kalom pri Kanalu pripetila spet huda nesreča, ki je vznemirila vso daljno okolico od Sv. Lucije do Čepovana. Dva dečka, 14 letni Josip in 16 letni Stanko Pirh, sta našla pod nekim grmom staro granato. Kakor v neštetih primerih, ko so se zgodile take nesreče, sta tudi ta dva skušala granato razdejati in sta pričela zbijati po njej, tako da je eksplodirala. Drobci granate so ju zadeli iz neposredne bližine in ju raztrgali, tako da sta bila oba na mestu mrtva.

Doma so bili njuni starši brez skrbi do večera. Ob pozni uri pa so ju pričeli iskati ne da bi niti od daleč slutili, da njihovih sinov ni več med živimi. Vsa vas je bila kmalu pokonci in iskali so vso noč. Šele zjutraj so našli ostanke nesrečnih dečkov, razmetane daleč naokrog po gozdu. Prepeljali so ju v mrtvašnico v Kalu in kmalu nato pokopali.

Drobne novice

V vzhodno Afriko odhajajo zadnje dni dobrovoljci kakor aktivni vojaki le še v manjših skupinah. Tako je pretekli četrtek odpotovalo iz Gorice 100 vojakov 23. pešadijskega polka, iz Tržiča dan na to skupina rezervnih bersaljerjev, v nedeljo se je odpeljala iz Pule skupina fašistov, v ponedeljek pa iz Gorice, Pule in Reke nad 100 prostovoljcev iz vrst bivših prostovoljcev, arditov in dalmatinskih emigrantov.

Postojnski občinski svet je na eni izmed svojih poslednjih sej sklenil brezplačno odstopiti precej veliko zemljišče, ki je bilo doslej last občine, novemu fašističnemu dečjemu zavetišču. Pokrajinski upravni odbor je njegov predlog odobril.

V Dornbergu je podestat iz občinskih finančnih sredstev ustanovil precej velik fond za občinske uslužbence. Iz fonda bo delil nagrade za primer, da se kdo izmed njih oženi ali dobi otroka.

Reški korporacijsko-gospodarski urad je te dni opozoril vse kmečke posestnike in v poštev prihajajoče trgovce, da je v smislu posebnega dekreta, ki je bil koncem preteklega tedna objavljen v »Uradnem listu«, prepovedan vsak izvoz sena iz reške pokrajine.

Ministrstvo za kmetijstvo in šume je odredilo takojšnjo regulacijo Krpanskega potoka v Labinjščini ter je v ta namen stavilo na razpolago 200 tisoč lir. V bližini tamkajšnjega premogovnika bodo zgradili tudi novo delavsko kolonijo.

Zaradi bega čez mejo je bil pred sodiščem v Gorici obsojen France Črnologar iz Cerknega na 4 mesece in 15 dni zapora **ter na 3050 lir denarne kazni.**

Na varaždinski progi

bodo delavci za izkop 320.000 metrov zemlje zaslužili blizu 900.000 Din, podjetniki pa so se z državo pogodili za 3 milijone

Varaždin, 24. oktobra.

Dela pri gradbi spodnjega dela proge Varaždin-Koprivnica so napredovala že v toliki meri, da je zaposlenih okrog 600 delavcev. Na trasi od Varaždina do Ludbrega dela 300 delavcev, ki prekopavajo zemljišče ter gradijo nasipe. Te dni bodo pričeli tudi z gradbo železniške postaje v Jalžabetu. Tudi na progi od Ludbrega do Koprivnice je zaposlenih okrog 300 delavcev.

V vsaki sekciji bodo izkopali okrog 160.000 kubičnih metrov zemlje in bo tako izkop zemlje vsega spodnjega dela proge iznašal 320.000 kubičnih metrov. Podjetniki so izlicitirali kubični m zemlje po 8 do 11 v enem, 9 do 11 in pol na drugem sektorju spodnje proge po kvaliteti zemlje, ki se da ponekod z manjšim, drugod pa z veliko večjim trudom kopati. Svojim delavcem plačujejo podjetniki za akordno delo samo 3 in pol dinarja za kubični meter. Podjetniki bodo za izkop 320.000 kubičnih metrov dobili 3,200.000 Din, če računamo kubični meter povprečno po 10 Din, svojim delavcem pa bodo izplačali največ 960.000 Din.

Pa tudi ta denar ne bo ostal ves pri delavcih in se bo na razne načine stekal v žepe podjetnikov. Če zemlja ni pretrda, izkoplje delavec na dan povprečno 5 do 6 kubičnih metrov, ako se potrudi. To pomeni, da mora delati od zore do mraka za 15 do 18 Din. Od tega zaslužka mora plačati prispevek okrožni bolniški blagajni, davkov pa mu ni treba plačati, ker dnevna mezda ne presega povprečno 17 Din. Poleg odbitkov za okrožno blagajno pa odtegujejo podjetniki delavcem tudi prispevke za orodje. Lopate, krampe, motike in drugo bi morali delavci prinesti s seboj, a ker si sami takega orodja niso mogli nabaviti, so ga dobili od podjetnikov, ki pa zaračunavajo za obrabo posebne prispevke. Podjetja so ustanovila tudi kuhinje za svoje delavce, kjer dobivajo delavci skromno dnevno hrano za 7 Din.

Podjetja so zaposlila tudi voznike peska, ki vozijo s svojimi vozovi in konji. Za kubični meter peska dobijo vozniki 20 do 25 Din. Delavci, ki ne delajo v akordu, dobivajo na dan po 15 Din. Nad 30 odstotkov delavcev so najeli iz vasi ob progi, ostali pa so iz bolj oddaljenih krajev Medmurja ter od drugod. Med delavci, ki so prišli od daleč, je največ Primorcev in Bosancev. Po nekaj dneh so nekateri delavci, ki so prišli od daleč, zapustili delo, ker se jim je zdela mezda prenizka. Pozneje pa so se skoraj vsi vrnili nazaj, ker drugod sploh ni mogoče dobiti zaslužka.

Dela na progi bodo trajala najmanj leto dni in, ko bodo končana, ne bodo imeli delavci nobenih prihrankov. Delali bodo pač leto dni samo za to, da se skromno preživijo.

Koščki abesinskega filma

General Graziani, italijanski poveljnik na somalskem bojišču

300 tisoč Abesincev proti 140 tisoč Italijanom

Reuterjeva agencija poroča iz Addis Abebe 23. oktobra: Južna armada, ki ji poveljuje ras Desta je dobila ukaz, da mora držati Gorahejo za vsako ceno, kar priča, da se bo med Gorahejo in Džidžigo razvila zelo ogorčena bitka z močnim odporom. Na tem bojišču si bo predvidoma stalo nasproti 300 tisoč Abesincev in 140 tisoč Italijanov.

Poveljnik levega krila abesinske vojske, ras Nasibu, je včeraj zvečer naskrivaj prispel v Harar. Vitarari šefera, ki se je v lanskem novembru udeležil spopada z Italijani pri Ual-Ualu pa je prosil cesarja, naj mu dovoli, da sme odkorakati s svojimi četami iz Džidžige proti Gorahelji, kjer bo okrepil ondotno abesinsko garnizijo.

Moderna vojna, staro orožje

A.P.G. Vivian, bivši angleški častnik, ki je imel v italijanskem glavnem stanu prililko, ogledati si orožje vojščakov rasa Gukse, pripoveduje o svojevrstni vojni opremi na italijansko stran prebeglih Abesincev. Uskoki so prinesli s seboj moderne japonske, a stare nemške in francoske puške, toda samo za japonske puške so imeli odgovarjajoče naboje, medtem ko so jim dali za vse ostalo orožje doma izdelane naboje. Mnoge nemške in francoske puške so že nad 40 let stare, neki vojščak je imel cepri sebi staro musketo na kremen.

Neproučeno ozemlje

Pred italijansko armado na severovzhodu leži zdaj ozemlje, ki stavi na napadalca velike vojaške in tehnične zahteve. Nobena moderna vojska ni stala še pred tako težavnimi problemi. Predeli, skozi katere bo začela prodirati, so prvič neobljudeni, drugič popolnoma tuji, skaloviti in peščeni ter pusti. Redki naseljenci, ki žive na robu tega ozemlja, niso še nikoli slišali o svetovni vojni. Ti divjaški puščavniki si predstavljajo Anglijo, Francijo in Ameriko kakor plemena. Posamezniki živijo v krajih, ki niso zaznamovani na nobenem zemljevidu.

Italijani so izgotovili nekaj orientacijskih kart tega ozemlja, toda primerilo se je, da so iskali potov, ki so bili zarisani na njih, a jih v resnici niso mogli najti. Mnoge teh okrajev bo mogoče raziskati šele leta in leta po sigurni zasedbi, ki bo takisto zelo težavna.

Nevedneži

V okolici Adigrata sprejemajo domačini italijanski denar prav radi. Pri Adui in Aksumu so pa ljudje nezaupljivi in sprejemajo samo tolarje Marije Terezije iz leta 1790. Nekaj spretnih trgovcev v Adui si je preskrbelo nemško pivo. Prodajajo ga steklenico po deset lir. Steklenica vina pa stane štirideset lir.

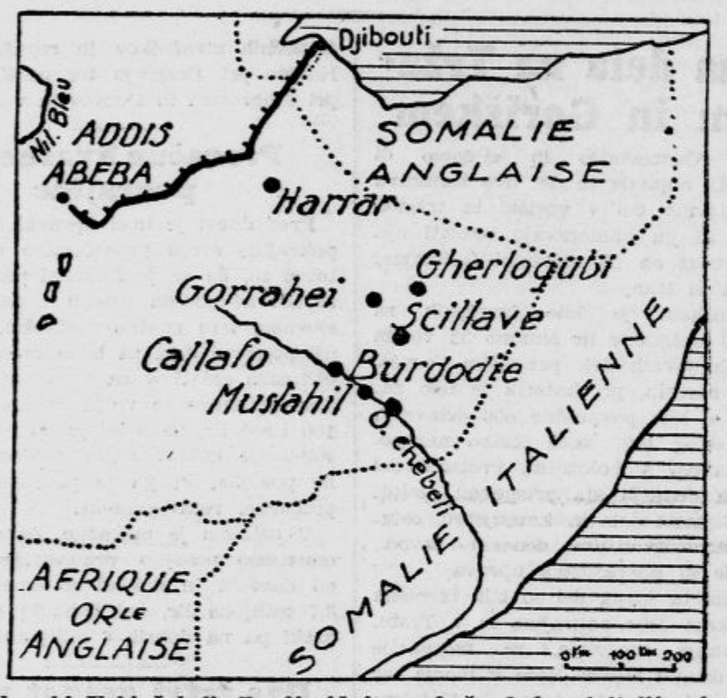

Položaj ob reki Uebi Šebeli. Zemljevid jasno kaže, kako si italijanska vojska odpira pot proti Hararju

Haile Selassie se vežba

Cesar Haile Selassie je v torek, 22. oktobra prvič sedel v letalo ter se dvignil nad prestolnico, katero je opazoval iz ptičje perspektive. Potem je letel proti vzhodu, kjer si je iz zraka ogledal svoje čete, ki so pred tednom dni zapustile prestolnico.

Preden je Haile Selassie sedel v aeroplan, se je peljal z avtomobilom na svoje privatno strelišče, kjer se je mudil pol ure. Tam se je vežbal v metanju ročnih granat. Vrgel je šest ročnih granat in je bil z uspehom zelo zadovoljen. Na podlagi teh izkušenj je sklenil naročiti večje množine ročnih granat, s katerimi bo opremil svojo vojsko. Abesinski cesar se zdaj v prostem času poglavitno bavi s streljanjem. Strelja s puško, topovi in meče ročne granate.

Abesinski operativni načrt

Kakor poročajo francoski listi, je sestavil abesinski generalni štab velik strateški načrt, ki obsega somalsko, danakilsko in tigreško fronto ter upošteva tudi zapadni kot severnega bojišča, kjer si stoje nasproti močni oddelki čet na obeh bregovih mejne reke Setit. Velik pomen pripisujejo napadalnim oddelkom s kamelami. Moštvo teh oddelkov sestoji iz izkušenih borcev, ki jih vodijo najboljši abesinski častniki. Jezdeci na kamelah so že odrinili iz prestolnice in nihče ne ve, kam so jih dirigirali.

K temu poročajo še, da se bodo Italijani v predstoječih bojih prvič srečali z regularnimi četami neguša, ki so jih izvežbali belgijski in švedski instruktorji.

Trpljenje v Ogadenu

Abesinske čete v Ogadenu močno trpijo zaradi slabega podnebja, katerega niso vajene. Klima v teh krajih je izrazito tropska, abesinski vojaki pa so doma iz gorskih predelov in je niso vajeni, zato jo težko prenašajo. Turški general Vehib paša je opozoril abesinsko armadno vodstvo na ta nedostatek in prosil, naj ojačijo njegove oddelke s Somalijci. Abesinske čete iz severnih krajev so prvi čas pošiljali na somalsko bojišče, ker so bile nezanesljive in so tudi vojaško neizvežbane za boj.

Po starih karavanskih potih prihajajo v Aduo in Adigrat večkrat procesije trgovcev, ki niso še nič slišali o italijanskem prodiranju v severno Abesinijo. Na novih prometnih zvezah, ki so jih zgradili Italijani, pa je zelo živahno. Po njih drdrajo avtomobili, tanki in motocikli. Domačini, posebno otroci, strme nad tehničnimi čudeži in dajejo svojemu divljenju izraza z vriskajočimi glasovi in gestami.

Aksum

Aksum sestoji iz kakšnih 400 slamnatih koč s stožčastimi strehami. V vsaki takšni koči živi cela družina. Sveto abesinsko mesto leži v rodovitni dolinici, kjer je dosti dobrega polja, ki rodi pšenico, koruzo in proso. Tudi pašniki so v teh krajih dobri, po njih se pasejo črede rejene domače živine.

Koptiška katedrala je nizko poslopje iz kamna s stopniščem. Okrog cerkve je veliko dvorišče, kamor ne sme stopiti nobena ženska, moškim pa je dovoljen vstop samo bosim. Romarji čakajo zunaj svetišča, med pobožnimi obiskovalci so tudi gobavci, ki so prišli v sveto mesto prepričani, da bodo deležni čudežnega ozdravljenja.

Poleg koptiške cerkve je iz kamna tudi gebi, palača rasa Seyuma. Okrog Aksuma stoje visoki obeliski, vsak iz enega kosa. Izvor teh obeliskov ni znan. Legenda pripoveduje, da so Portugizi v 10. stoletju prišli do tukaj.

Domače prebivalstvo rade volje sprejema denar, tudi italijanski, bankovce pa odklanja. Kupčija se živahno razvija. Cene jaic in perutnine so izza italijanske okupacije poskočile za sto odstotkov.

Ras Desta, (na desni) zet abesinskega cesarja. Poleg njega stoji A. Massai, bivši tajnik abesinskega poslaništva v Parizu

Denar se ne sme izvažati

Vlada v Addis Abebi je opazila, da nastaja zelo živahna kupčija s srebrnimi tolarji, ki jih prebivalci tihotapijo v Francosko in Britsko Somalijo. Zato je izdala prepoved izvažanja denarja čez državno mejo. V obmejnih krajih je poostrena služba. Kdor prekorači mejo, ne sme vzeti s seboj zlata ne srebra.

Sprava z Menelikovim nezakonskim sinom

Abesinski cesar je zopet sprejel v milosti bivšega vojnega ministra Titerarija Berruja, nezakonskega sina pokojnega cesarja Menelika, ki je prišel pri Haile Selassieju pred dvema letoma v nemilost. Berru je odtlej živel v provinci Aussi. Zdaj je prišel v spremstvu svojcev v Addis Abebo. Peljali so ga v cesarjevo palačo, kjer se je odigrala ceremonija sprave.

„Propagandni urad"

Pred kakšnima dvema mesecema so v Addis Abebi otvorili nekakšen propagandni urad. V njem sedijo trije mladi Abesinci. Toda kakor da so postavljeni v zasmeh propagandi, ni bilo mogoče iz trojice nikoli iztisniti najmanjše vesti. Delili so sicer od časa do časa nekakšna poročila, opremljena z žigom leva Jude. Tuji dopisniki, ki so prihajali nekaj časa po informacije, so bili vselej prijazno sprejeti, toda na vprašanje, kaj je novega, so jim govorili: »Ighi, nagaa, kar pomeni po naše: »Da, jutrič. Slednjič so se ljudje odvadili hoditi po vesti tja, kjer jih niso nikoli dobili. Zdaj izdaja ta urad dnevno po tri poročila, ki so vsekakor zelo previdno formulirana, kajti v njih nimajoli abesinskih napadov na italijanske čete.

Radio postaja za zasebno uporabo

V Addis Abebi imajo tudi radio postajo. Vsak dan prihaja tja star Abesinec, ki vpraša, če imajo še zvezo z Gorahejo. Če mu vprašanje potrdijo, je zelo vesel. Čemu? Mož ima sina, ki je zaposlen pri radijski postaji v Gorahelji. Na ta način izve starec vsak dan, da je njegov sin še pri življenju. Oče se je namreč prestrašil, ko so Italijani bombardirali Gorahejo in je sin sporočil lakonično vest o tem Addis Abebo.

Najsrčnejša Abesinka

Za najsrčnejšo Abesinko velja ta čas Vezero Asugudit, ki koraka prav tako sijajno kakor moški ter ume rokovati s samokresom in puško okretnejše kakor marsikateri vojščak. Ta dama je žena dedjazmača Habte Mihaela in je s svojim možem na bojišču, kjer stoji svojemu možu ob strani vsak trenutek v moški vojaški obleki. Po stari tradiciji je sklenila ostati možu zvesta, naj pride kar hoče. Pripovedujejo tudi, da se je pred nekaj dnevi postavila na čelo abesinskega oddelka, ki je napadel italijanske predstraže, jih pregnal iz postojanke in se vrnil brez izgub domov.

Človeške trdnjave

Agencija Stefani poroča iz Šavelija, da so Italijani pri zavzetju Dagnereje naleteli na pravcate človeške trdnjave. Abesinski poveljniki so zvezali po tri do štiri vojake skupaj z verigami, da bi se vstrajneje borili in da ne bi mogli pobegniti pred napadalcem. Italijanska agencija povdarja, da priča ta metoda vojevanja zadostno o grozovitosti abesinske vojske, ki ne pozna nobenega usmiljenja s človeškim materialom.

Usoda bivšega cesarja

Reuter javlja iz okolice Rudolfovega jezera, da so prepeljali bivšega abesinskega cesarja Lidža Jasuja z močnim vojaškim kritjem pred desetimi dnevi v neki zapuščen kraj na jugozapadu države. Doslej so ga imeli zaprtega v trdnjavi Garamulet blizu Hararja. Kljub temu, da je trdnjava dobro krita in ji ni grozila nevarnost niti pri obstreljevanju iz zraka, se je abesinski cesar odločil premestiti bivšega cesarja drugam.

Ugrabljena in umorjena

Pred pol letom je neznanec odvedel 4-letno hčerko vojaškega poveljnika v Chaumontu — Deklico je umoril, truplo zakopal v gozdu

Nikola Marescotova

Naši čitatelji se bodo morda še spominjali senzacionalne ugrabitve, ki se je primerila pred pol leta v Chaumontu na Francoskem in ki so jo listi tedaj primerjali z ugrabitvijo Lindbergh ovega sinčka. Na podoben način je izginila tedaj 4-letna hčerkica chaumontskega garnizijskega poveljnika Marescota, mala Nikola. Prijeli so človeka, ki so ga osumili te ugrabitve, toda vsi poskusi, da bi našli tudi žrtev, so bili do danes zaman. Do danes, kajti francoski listi pravkar poročajo, da so našli njeno truplo in da je stopila stvar s tem v svojo odločilno fazo. Povrnimo se k prvotnemu dogodku.

19. aprila t. l. na velikonočni petek, je neki neznanec prišel na malo dvorišče hiše v Chaumontu, kjer je tedaj stanoval poveljnik Marescot, in je zvabil malo Nikolo s seboj. Ko so domači opazili, da je otrok izginil, so takoj alarmirali orožnike, ki so šli pozvedovat na vse strani, a zaman. Ljudje so jim povedali le to, da so videli nekoliko minut po ugrabitvi neznanca, ki je stopal z deklico proti nekemu gozdu v chaumontski okolici. Isti večer so orožniki ob chaumontskem viaduktu ustavili nekega Gabriela Soclaya, ki so ga malo časa prej izpustili iz ječe, kjer je prebil več let, in ga začeli izpraševati. Sprva se jim je skušal izogniti, nato jim je dejal, da se je ves čas sprehajal. Pustili so ga, da je šel po svoji poti.

Toda naslednjega dne so Soclaya vendarle aretirali, ker so razne priče izpovedale, da je bil neznanec, ki je ugrabil deklico, popolnoma podoben njemu, razen tega je imel mladi mož pač že večkrat opravka s sodnijo in ječo, oblastim pa je bilo tudi znano, da je zagrešil pred leti neki zločin sadističnega značaja. Osumljenec je energično zavračal krivde, toda oblasti ga niso izpustile, dokler se ni izkazalo, kaj se je zgodilo prav za prav z deklico.

Mnenja so bila v tem pogledu deljena. Nekateri so mislili, da je ugrabitelj spravil otroka kam daleč in da bo skušal prej ali slej izsiliti zanj odkupnino. Bili so pa drugi, ki so dejali, da je postalo dekletce žrtev znorelega sadista, ki jo je potem zagrebel kje v okolici. Verjetnejše je bila videti prva domneva, a orožniki so vseeno iskali po okolici, da bi morda našli kraj, kjer bi bilo truplo pokopano. Šele po šestih mesecih se je pokazalo, da je bila druga domneva pravilna. Odkrili je to slučaj.

Neki kmet iz Chaumonta je stopil te dni proti večeru v neki gozdiček v bližini svojega polja, da bi nabral gob. Baš se je sklonil k prvim gobam, ko je njegovo pozornost zbudil kup razmetanega kamenja. Stopil je tja in zagledal, da moli iz kupa košček otroškega moderčka, kos rdečega blaga in šop plavih las. Mož se je takoj obrnil, stopil k svoji ženi in ji dejal z razburjenim glasom: »Če imaš trdne živce, pridi z menoj, kajti zdi se mi, da sem odkril truplo male Marescotove.« Zakonca sta odšla h kupu, odmaknila nekoliko kamnov in zagledala pod njimi dejansko nekoliko bednih ostankov otroškega okostja. Takoj sta pozvala policijo, ki je kraj grozotne najdbe čez noč zastražila. V jutru naslednjega dne je prišla komisija z zdravnikom, ki je mogla ugotoviti, da gre brezpogojno za ostanke male Marescotove, še vedno je bilo ostalo dovolj stvari, ki so to dokazovale, toda komisija je morala ugotoviti tudi to, da bi zadostovalo samo še nekoliko tednov in v vlažni zemlji bi izginili vsi sledovi grozovitega zločina. Kosti so bile skoraj povsem razpadle.

Zločina osumljeni Soclay se sklanja nad truplom male Nikole Marescotove

Še istega dne so privedli na kraj osumljenega Soclaya, da bi izvabili iz njega priznanje, toda ni jim uspelo. Z isto porogljivo hladnokrvnostjo kakor doslej je zavračal obtožbo, čeprav se je veriga indicij proti njemu s to najdbo samo povečala. Čas od ure, ko so ga, kakor so izpovedale razne priče, videli z deklico, do ure, ko so ga orožniki ustavili pri chaumontskem viaduktu, bi namreč povsem zadostoval, da bi prišel s svojo žrtvijo do tega gozdiča, izvršil grozni čin in se vrnil. Odvedli so ga sredi množice ljudi, ki so ga hoteli linčati.

Pretrestljiv je bil prizor, ko je dospel do kraja zločina oče male Nikole, poveljnik Marescot, ki se je kmalu po ugrabitvi preselil iz Chaumonta v Le Havre. Časnikarjem je izjavil, da so deklico iskali tiste dni tudi tod, a opazili niso nič sumljivega, pač zato, ker je bilo upanje, da je še živa in daleč, večje nego strah, da je postala na takšen način žrtev zveri v človeški podobi. Ob tej priliki je javnost tudi zvedela, da je zločinec izvršil dvojni umor, kajti poveljnikova žena je pod vtisom ugrabitve svoje hčerkice rodila predčasno in otrok je kmalu po porodu umrl. To je še bolj vplivalo na javno mnenje, da pričakuje in zahteva, naj bi pravica pospešila svoje delo, spravila zločinca do priznanja in ga potem kaznovala kakor zasluži.

Kraj v gozdu, kjer je ležalo truplo male Nikole

Safir cesarice Jožefine

V Londonu pride te dni na javno dražbo ogromen safir, ki ga strokovnjaki cenijo na kakšnih 8 milijonov dinarjev. Safir je bil nekoč last Napoleona I., ki ga je vzel baje iz karolinške grobnice v Aux-la-Chapelle in ga poklonil svoji ženi Jožefini. Pozneje je bil last Napoleona III. Kamen velja za najlepšega in najbolj dragocenega svoje vrste. Tehta 135 karatov. Pred nekoliko leti so Američani ponudili zanj 200.000 dolarjev, pa so lastniki to ponudbo takrat gladko odklonili. Sedaj ga bodo prodali za znatno nižjo ceno.

ANEKDOTA

Nestroya je nekoč preiskal zdravnik. Napravil je resen obraz in menil:

»Zelo ste izčrpani. Pustite delo in si poiščite malo spremembe«.

Nestroy se je zasmejal:

»V zadnjih treh mesecih sem igral dvanajst različnih ulog, seznanil sem se z neštetimi lepimi ženskami, v zadnjem letu sem se petkrat zaročil — ali ni to sprememba dovolj?«

VSAK DAN ENA

Spremljevalec izletnikov: »In zdaj, cenjene dame, če utegnete trenutek pomolčati, boste slišali mogočen šum slapa, ki pada tukaj čez stene.« (»Tidens Tegn«)

Kulturni pregled

Nova knjiga Janka Lavrina

V založbi Stanley Nott v Londonu je izšla nova zbirka Lavrinovih esejev »Aspects of Modernism« s podnaslovom »From Wildeto Pirandello«. Od dvanajstero esejev, kolikor jih vsebuje ta knjiga, jih je izšlo šest v celoti in trije v odlomkih po raznih angleških revijah. V slovenščino sta bila prevedena doslej le dva, eden o Anatolu Franceu, ki je izšel že pred leti v »Ljubljanskem Zvonu« in pa »Seksus in Eros«, studia o Weiningerju in Rozanovu, ki je izšla v odlomkih v avgustovi številki »Modre ptice«.

Za nas Slovence je ta knjiga važna pred vsem zato, ker prinaša informativno študijo o Cankarju, ki ga avtor po kakovosti primerja s Ščedrinom (»Gospoda Golovljevi«). Opozarja pa na celo vrsto Cankarjevih neizdelanih konceptov, čemur je krivo v neki meri tudi dejstvo, da se je poizkušal v preveč različnih žanrih. Odveč je domnevati, kaj bi nam še dal Cankar, če bi ne umrl tako mlad. Toda dejstvo, da je v svojem kratkem življenju dvignil literaturo tako malega naroda na višino velikih evropskih literatur, že samo po sebi zasluži pozornost.

Dva eseja sta posvečena sovjetskim pesnikom, Aleksandru Bloku in Sergiju Jeseninu. Posebno zanimivo je popisana pretresljiva tragedija pesnika ruske kmečke idile Jesenina, ki propada po moskovskih podzemnih beznicah in umre (se pravi, napravi samomor) od letargije, ki ga navdaja sredi nastajajoče sovjetske civilizacije. V eseju o Rilkeju razpravlja avtor predvsem o slovanskih vplivih na Rilkeja, njegovem bivanju med Čehi in Rusi, in pa o ogromnem vplivu ruskega misticizma na tega največjega modernega nemškega pesnika.

Najpomembnejši v zbirki utegne biti esej » O Oskarju Wildeu«, ki je nekakšna psihološka analiza in obsodba individualizma, od njegovih romantičnih početkov pa do njegovih najbolj pretiranih in bolestnih izrastkov. Najeklatantnejša primera tega pretiranega individualizma sta Oskar Wilde in Gabrielle d' Annunzio, ki ju lahko smatramo za dva najbolj egocentrična pojava v moderni literaturi. Obadva sta s svojim značajem, kakor tudi s svojo umetnostjo prinesla v literaturo neki nov element, ki ga imenuje Lavrin »večna deškost«. to je nekakšno moderno alkibijadstvo, pretirano in egocentrično uvaževanje samega sebe, ki ji zlasti pri d' Annunziu v ostrem nasprotju z njegovo sicer ogromno kulturo. Po Lavrinovem mnenju pa kljub njunemu ogromnemu talentu ni uspelo nobenemu od njiju ustvariti trajne umetnine. Prav kakor ta pretirani individualizem obsoja Lavrin tudi moderno in zapoznelo rousseaujevstvo, kakor ga očituje Hamsun. Hamsunov junak je predvsem tip neprilagodljivega človeka. Ta poteza se kaže tudi v njegovi pasivni, včasi naravnost macohistični erotiki. Vendar, pravi Lavrin, če zavračamo Hamsunovo miselnost, mu moramo biti pri tem vseeno hvaležni za umetnost, ki je zrasla iz te miselnosti.

Opozoriti moramo tudi na razpravo o »Seksusu in Erosu« (Rozanov, Weininger, Lawrence). Posebno zanimiva je njegova karakteristika dunajskega antisemita in židovskega renegata, puritanca Otta Weiningerja. Le tako globoko zakoreninjen čutnež, ki se je besno boril proti svoji skriti seksualnosti, je bil lahko tak sovražnik spolnosti in je napisal takšno ultrapuritansko knjigo, kakor je njegov »spol in značaj.« Nasprotno pa po Lavrinovem mnenju Lawrence le zato tako poveličuje spolnost, ker je v bistvu najčistejši puritanec in nima v sebi tega namišljenega elementa. Omenimo naj še eseje o Rimbaudju, o futurizmu in o Pirandellu.

— y

Nova „Nitouche" v operi

Drevi bo v operi premiera znane muzikalne veseloigre (v originalu ima oznako »comedie - vaudeville«) »Mamzelle Nitouche«. Nova uprizoritev je zvezana z delno dramaturško in muzikalno predelavo, ki sta jo napravila rež. Kreft in dir. Raha. »Nitouche« spada v vrsto prvih klasičnih operet in je še vedno na repertoarju po vsem svetu, ker nudi igralcem hvaležne vloge, občinstvu pa obilo smeha in zabave.

Nova uprizoritev je zvezana z vrtilnim odrom, ki so ga sedaj popravili in spopolnili. Komedija je razdeljena v 18 različnih slik, bivše prvo in drugo dejanje kakor tudi četrto in tretje sta med seboj povezani z medidrama pred zastorjem. Krožna plošča je razdeljena na tri segmente, v katere so postavljena razna prizorišča. Scena ni naturalistična. Na odru so zgolj tisti predmeti, ki so za spremembo prostora in za igranje nujno potrebni. Inscenacija (inž. Franz) se povsem skuda s prisrčno, mestoma malo naivno vsebino. Zamisel je izšla iz hišic in figur, s katerimi se otroci igrajo. Tako bosta na odru tudi dva lesena konja, kočija itd. Ker se konja ne moreta gibati, se bo z njima vred gibala krožna plošča, da se tako naznači gibanje. Tako služi to pot krožna plošča prvič na slovenskem odru dvema namenoma: naglemu menjanju prizorov in gibanju dejanja in igralcev. Režija je upoštevala tudi eventualno zibanje ali kolebanje igralcev, ki ga bo mogoče povzročilo gibanje plošče, če bo prišla v prehitri tek.

Za premiro so se vršile velike predpriprave in nova »Nitouche« obeta biti spet gledališka senzacija, kakor je bila pred leti »Mascotte«. Da bo uprizoritev čim popolnejša, so priskočile na pomoč še tri dramske moči: ga. Polonca Juvanova nastopi kot predstojnica samostana, g. Bratina kot gledališki ravnatelj in g. Plut bo igral švejkovskega brigadirja Loriota (pri reprizah bo nastopil v tej vlogi tudi g. Rus). Denizo igra g. Igličeva (pozneje gdč. Smerkoljeva), Korino ga Španova, majorja g. Zupan, poročnika g. Francl, organista Celestina g. Peček. Novi prevod je oskrbel Mile Klopčič.

M. R.

Zapiski

»Jugoslovenska bibliografija«. Pravkar je izšel 12. zvezek »Jugoslovenske bibliografije«, ki jo v redakciji M. Podolskega izdaja Zveza knjigarniških organizacij Jugoslavije. Če ugotovimo, da je decemberski zvezek 1934 izšel z desetmesečno zamudo, je to porazen dokaz, s kakšnimi težkočami se mora boriti edini bibliografski časopis v Jugoslaviji. Vprašanje naše skupne bibliografije naj bi bilo eno izmed nujnih skupnih kulturnih vprašanj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izdajanje take bibliografije, čije kulturni in praktični pomen je jasen slehernemu, znanstveno količkaj razgledanemu izobražencu, bi bilo treba podpreti z javnimi sredstvi. Sedaj se zanimajo za to zadevo samo knjižničarji preko svoje stanovske organizacije in knjigarnarji, čijih zvezi je treba priznati dobro voljo, in čeprav je »Jugoslovenska bibliografija« samo poizkus smotrne bibliografije, kakršno bi nujno potrebovale vse panoge naše celotne znanstvene dejavnosti, ne more niti ta izhajati tako, kakor bi bilo treba. O vprašanju široko zasnovane in temeljito izvajane jugoslovenske bibliografije bi bilo treba pogosteje razpravljati v javnosti in opozarjati na njen kulturni pomen. Za nic bi se bile morale zavzeti akademije in vse druge vodilne znanstvene institucije. Nikakor ne gre, da v tem zaostajamo celo za manjšimi državami.

»Russkaja Matica 1924—1934. Otčet o djejateljnosti«. Ruska Matica v Ljubljani je pravkar izdala 36 strani obsegajočo brošuro, ki vsebuje podrobno poročilo o njenem desetletnem delovanju. Ta emigrantska kulturna organizacija si je nadela ime po vzoru drugih slovanskih Matic. Že slovanski kongres l. 1867. v Moskvi je sklepal o zvezi vseh slovanskih Matic, toda Ruska Matica je bila ustanovljena zadnja, šele po viharjih svetovne vojne in ruske revolucije l. 1924. v Ljubljani. Izpodbudo za njo je dal njen prvi organizator in dolgoletni predsednik univ. prof. dr. A. Bilimovič. Obsežno in mnogostransko delovanje nove organizacije je pokazalo, kako potrebna je bila in koliko blagodejnega je lahko storila. Po zaslugi nekaterih, v Ljubljani naseljenih ruskih intelektualcev je Ljubljana postala preko Ruske Matice pomembno središče nacionalno-kulturnega ruskega delovanja v Jugoslaviji. V številnih mestih Jugoslavije so se ustanovile podružnice Ruske Matice in njena ljubljanska knjižnica razpošilja knige Rusom po vsej naši državi — knjige, ki so marsikateremu edina vez z rusko kulturo. Povprečno razpošljejo v zadnjih letih 1200—1500 knjižnih pošiljk na leto, a tudi v sami Ljubljani je knjižnica dobro obiskovana, saj se je poslužujejo slovenski prijatelji ruskega jezika. Ruski Matici so dolžni hvalo ne le člani ljubljanske ruske kolonije, marveč tudi mnogi domači intelektualci, da je priredila predavanja številnih ruskih znanstvenikov in pisateljev. Tako so v Ljubljani predavali pok. prof. Kizevetter, filozof I. I. Lapšin, naravoslovec S. I. Metalnikov, nacionalni ekonom akademik P. B. Struve, literarni raziskovalec prof. V. A. Francev in številni drugi, izmed pisateljev pa K. D. Balmont, E. N. Čirikov, I. V. Severjanin. Tudi odlični znanstveniki iz vrst ljubljanske kolonije, kakor na pr. profesorji Spektorskij, Bilimovič, Maklecov, Bubnov, Preobraženskij so priredili že lepo vrsto uspelih predavanj. Posebna poglavja nas seznanjajo z žilavo borbo Ruske Matice zoper denacionalizacijo ruske mladine, dalje z njeno skrbjo za rusko kapelico pod Vršičem, z delovanjem njene podružnice v Novem Sadu i. t. d. Brošuri je priložena karta Jugoslavije, ki kaže kraje, v katere se pošiljajo knjige iz osrednje ruske knjižnice v Ljubljani. Brošura o desetletnici Ruske Matice je zanimiv dokument o kulturnem delovanju ruskih emigrantov med nami.

Iz slovenske prevodne književnosti. Kot nov zvezek Leposlovne knjižnice (Jugoslov. knjigarna) je pravkar izšel roman angleške pisateljice Shele Kaye Smith »Konec Alardov« (8⁰, str. 426). Pisateljica slika propad stare rodbine, ki se ne more prilagoditi gospodarskim in socialnim vrtincem povojne dobe. Nekdaj trdni rod prične nazadovati tudi moralno, vendar pisateljica veruje v obnovo in nakaže v najmlajšem potomcu rast novega, razmeram prilagojenega in v bistvu srečnejšega življenja. Roman »Konec Alardov« kaže kakor velika večina angleških pripovednih spisov, življensko izkušenost in zdrave poglede svojega avtorja. Prevedel ga je Grša Koritnik. — V Krekovi knjižnici je izšel prevod Helene Haluške »Lamotski župnik«. Slika življenje v švicarski vasi. Tu se dviga iz tesnih razmer in tegob vsakdanjega življenja kakor zvonik nad vaške koče idealizirana postava župnika, ki je v tem primeru pravi duhovni pastir. Povest je poslovenil pater Evstahij Berlec, učinkovito ovojno sliko pa je izdelal slikar-grafik E. Justin.

Iz Gledališkega lista. V novi številki dramske izdaje Gledališkega lista je izšla beležka J. Vidmarja o Drégelyjevi komediji »Frak ali Od kroječka do ministra«, ki o nji piše tudi O. Šest. Življenjepisni podatki o V. V. Škvarkinu in dramaturški odlomki iz Eckermannovih razgovorov z Goethejem zaključujejo številko. — Operna izdaja je posvečena Pucciniju in njegovi »Madame Butterfly«.

SPORT

Kako so bili kaznovani črno-beli in njihovo igrišče

Prejeli smo:

Na eni zadnjih sej je Jugoslovenski nogometni savez suspendiral igrišče Primorja za mesec dni, poleg tega pa je kaznoval tri igralce Primorja z občutnimi kaznimi po mesec, dva meseca in tri mesece zabrane igranja. To so izredno ostri ukrepi, ki bi bili morali biti utemeljeni s težkimi izgredi ali nerodnostmi na igrišču.

Gre za posledice povodom tekme Primorje-Gradjanski, ki se je odigrala v Ljubljani 29. septembra t. l. Sama tekma je bila, kakor se bomo se vsi spomnili povsem regularna, v kolikor je ni pokvaril nemogoč sodnik tekom drugega polčasa. Tekmo je sodil Bilač, ki je v prvem polčasu zadovoljil, v nadaljevanju igre pa je bistveno vplival s svojim sojenjem na rezultat. To je publiko ogorčilo in mu je koncem tekme priredila malo demonstracijo.

To je v bistvu vse. Ljudje Gradjanskega, ki jim ni šlo v glavo, da niso tudi s sodnikovo pomočjo v Ljubljani zmagali, so uprizorili v zagrebškem časopisju besno kampanijo proti Primorju, na savez so šle prijave sodnika, Gradjanskega in zagrebškega podsaveza in savez je odredil preiskavo. V Ljubljano je prišel član upravnega odbora vojnosudski kapetan prve klase, torej jurist po poklicu, g. Brana Porobič, ki je izvedel preiskavo tako:

V soboto 12. oktobra je zasliševal dopoldne v hotelu Miklič razne ljudi, kakor so mu jih dovajali na zaslišanje. Sicer pa o njegovem bivanju v Ljubljani ni nič vedel ne podsavez, oficielni organ saveza, ne obdolženi klub, odnosno obdolženi igralci. V soboto popoldne pa je g. Porobič sklical na hitro roko, tako da je bilo treba ljudi celo zvečer iz telovadnice klicati, sestanek vseh v poštev prihajajočih in sprovedel formalno zaslišanje.

Efekt te preiskave je bila službena objava saveza v »Sportisti« z dne 16. oktobra, ki pravi:

Na osnovi § 59, tretji odstavek kazenskega pravilnika se zabranjuje prirejevanje tekem na svojem igrišču ASK Primorju iz Ljubljane za dobo štirih tednov zaradi neredov, ki so se odigrali na tekmi dne 29. septembra 1935. Kazen velja od suspenza te pravice in velja za prireditve, ki se jih udeleži ASK Primorje. Z izvedeno preiskavo je dokazano, da so bili na tekmi dne 29. septembra 1935 na igrišču ASK Primorja težki neredi. Obnašanje publike med igro, obnašanje publike po igri, pasivno zadržanje funkcionarjev ASK Primorja in udeležba poedinih igralcev ASK Primorja je dokazano z zaslišanjem prič gg. L. Makorati, J. Kuharja, J. Verovška, J. Šicerja, S. Devčića, z izjavami igralcev in vodje I. Hgšk-a iz Zagreba, ki so dognali tudi dejstvo, da sta bil po tekmi napadena sodnik in gostujoče moštvo. S svojo igro in s pogostimi protesti, z večkratnim vstopom vodje nogometne sekcije ASK Primorja na igrišče, s pasivnim zadržanjem funkcionarjev ASK Primorja je bila ustvarjena taka atmosfera, da je publika v družbi z nekaterimi igralci ASK Primorja, kot St. Bertoncelj in H. Slamič, in od njih podžgana izvršila napad na sodnika in na igralce gostujočega moštva. Ker odgovarja za red na igrišču klub, na čigar igrišču se tekma igra, katera odgovornost prihaja do polnega izraza, ko se tudi sami člani kluba udeležujejo nereda, zato se je moralo proglasiti ASK Primorje krivim in izreči kazen z odvzemom pravice prirejevanja tekem na svojem igrišču.

Taka je savezna razsodba in njena utemeljitev.

Za tistih 1000 in več ljudi, ki so bili na tekmi, pa savezna razsodba ne bo prepričevalna, ker sloni, kakor je razvidno iz njene utemeljitve na celi vrsti neresnic.

Ni resnična trditev, da so bili na igrišču težji neredi. Mnogokrat je bilo hujših stvari, in savez ni smatral potrebnim da uvede tako rigorozno postopanje in izreče tako drakonične kazni. Tudi ni bilo zadržanje publike po tem, da bi bila upravičena pretirana kazen. Gledalci so se vso prvo polovico igre zadržali korektno in so reagirali šele tekom drugega polčasa na sodnikovo sojenje, pri čemer ne smemo spustiti iz vida dejstvo, da se je sodniku med odmorom tako zelo mudilo, da je mimo propozicij zahteval izplačilo denarja. Če bi se bila ta okolnost razgrnila med publiko bi bil sodnik gotovo odnesel kaj neprijetne spomine iz Ljubljane! Absolutno neresnična je dalje trditev in utemeljitev kazni, češ, da je bilo gostujoče moštvo napadeno. Proti gostom ni bilo prav nobene averzije, tudi ni bilo povoda za njo, vse ogorčenje je veljalo sodniku, in v kolikor so bili poedini igralci obeh moštev prizadeti, se je to zgodilo le v gneči in pomotoma, ker so igralci solidarno obkolili sodnika, da ga ščitijo. Očitek pasivnega zadržanja funkcionarjev ASK Primorja je za lase privlečen: saj se vendar ne more zahtevati od peščice ljudi, da bi se zoperstavili golih rok proti ogorčeni masi stotin gledalcev! Objektivno se da tudi dognati, da se igralci neredov niso udeležili, če so pa protestirali proti sodnikovim odločbam, je to bila njihova pravica, in se tu zamenjuje vzrok s posledico: sodnik naj bi bil sodil pravično, pa tudi protestov ne bi bilo! Povsem neresnična je končno trditev, da je vodja sekcije ASK Primorja udrl večkrat na igrišče in tudi s tem soustvaril atmosfero, iz katere je baje rezultiral napad publike na sodnika in gostujoče moštvo. Omenjeni funkcionar Primorja je bil ves prvi del igre pod tribuno, v drugem polčasu je šel, videč kritično situacijo, ki se je razvijala iz nepojmljive spremembe v načinu sojenja, za gol svojih in je stopil za par korakov na igrišče šele ob drugem golu Gradjanskega ki je nastal na očiten neregularni način, da pomiri svoje igralce, ki so bili revoltirani ob toliki pristranosti sodnika. Ta korak zasluži prej pohvalo, kot pa da se uporablja za utemeljitev kazenskega ukrepa!

To bi bili prigovori z materielne strani. Po vsem tem sledi samo dvoje: ali je savez na podlagi neresničnih izpovedi stvoril svoje ukrepe, pri čemur bi bilo prigovarjati njegovi pripravljenosti, da prej verjame nekaterim skrbno iz publike izbranim »pričam« (kdo jih je neki priporočil?) kot svojim službenim organom; ali so pa priče izpovedale v skladu z resničnim dejanskim stanjem, potem je pa savez izrekel svojo sodbo povsem neosnovano. Ne bi bilo odveč, če bi se prej omenjene priče k temu izjavile!

Poglejmo še, kako je savez postopal s formalne strani. Postopek je bil gotovo uveden na podlagi prijave, do katere je bil po pravilih upravičen 1. sodnik, potem pa todi gostujoči klub. Iz službenih obvestil saveza je razvidno, da se je prajavi pridružil še zagrebški podsavez. Prirodno bi bilo, da bi se obdolženec seznanil z vsebino prijave, da bo na čistem, česa ga dolže. Tega g. vojnosudski kapetan (pravnik) ni storil, temveč se je, vsaj kar se tiče obdolženca, omejil na formalno spraševanje. Tudi je povsem umljivo, in tako prakticirajo v vseh modernih kazenskih postopkih, da se najprvo zasliši obdolženec. V predmetnem postopku se je to gladko prezrlo in je gospod savezni izslednik par ur pred svojim odhodom blagovolil na hitro roko sporočiti, da bo ob tej in tej uri zasliševal v podsavezu, podsavez pa naj v pičlih dveh urah skliče vse v poštev prihajajoče osebe! Priče pa so bile medtem že udobno zaslišane pri Mikliču, seveda v strogi tajnosti, kakor, da bi bile priče glavni akter v procesu, in ne obdolženec, za čigar usodo je šlo!

V saveznem pravilniku, § 70, je glede zaslišavanja prič dobesedno določeno. »Okrivljenec ali prijavitelj imata pravico zahtevati, da prisostvujeta zaslišavanju prič in da pri zaslišavanju stavljata pričam vprašanja«. To je v vsakem modernem postopku samo po sebi razumljiva določba, saj se s to določbo bistveno razlikuje moderni kazenski postopek od inkvizitornega. To bistveno določbo saveznega postopka je g. Porobić prekršil, in ker je po poklicu pravnik, ki ima vsak dan posla s kazenskim postopkom, se mu ne more očitati, da je pomotoma prezrl tako važno določbo postopka. S tem pa pade vsa protizakonito skonstruirana sodba, ker je treba z vsem povdarkom naglasiti da je upravni odbor JNS izrekel to obsodbo na osnovi pomanjkljivega, protipravilno in tajinstveno zbranega materijala. Saj bi bil obdolženec, če bi bil zraven pri zaslišavanju, lahko to ali ono pričo spomnil, da morda le ni bilo tako, kot je izpovedala, in da se n. pr. enkratni vstop na igrišče bistveno razlikuje od »ulaska nekoliko puta u teren«!

Kar se kazni igralcev tiče, je potrebna tudi mala ugotovitev. Stanko Bertoncel je bil kaznovan zaradi nagovarjanja publike, da napade sodnika. To je samo na sebi absurdno. Toda vmes je značilna zamenjava v osebi. Postopek je bil uveden zoper »Bertonclja«. Po naknadni informaciji se je zvedlo, da je bil mišljen Josip. Ta pa je šel med postopkom k vojakom, pa je v Ljubljani iz Josipa nastal Stanko! Jug je bil kaznovan zaradi udarca nasprotnega igralca. Sodnik ga ni izključil in najbrže tudi ne prijavil, ker iz saveznih objav ni razvidno, da bi bil uveden postopek proti njemu. Najbrže se je delikt skonstruiral kar na licu mesta, po bogzna čigavi prijavi! O. C.

Ilirija : Primorje

V tekmah med Ilirijo in Primorjem in med Haškom in Gradjanskem bo kvalifikacijsko tekmovanje v nedeljo doseglo svoj višek. Nas predvsem zanima, ali bo Iliriji uspelo, odvzeti Primorju dve točki in se pomakniti na tabeli naprej, ali pa se bo v nasprotnem primeru Primorje učvrstilo na čelo tabele.

Ni lahko prorokovati. Res je, da ima Ilirija mogoče svoje vrste nekoliko bolje urejene, vendar pa je prav v zadnjem času belo-zeleno moštvo izgubilo nekaj odličnih moči, ki jih pa je, po zadnji tekmi sodeč, dobro nadomestilo. Zmaga Primorja v Zagrebu je dejstvo, ki daje opore zelo optimistični prognozi za črno-bele.

Argumentov je dovolj, da lahko trdimo, da vlada za nedeljsko tekmo silno zanimanje. Videli bomo veliko borbo, katere ne sme nihče zamuditi.

Tekma bo ob 14.30 na igrišču Hermesa. Predtekmo bo odigrala rezerva Ilirije z nasprotnikom, ki se bo še določil.

Službene objave LNP

10. seja p. o. dne 23 oktobra.

Odobrita se sklepa predsedstva, po katerima je bil določen za službujočega odbornika mesto inž. Debelaka, ki je odpotoval, Breskvar, a pomotoma odrejena prvenstvena tekma Mengeš — Domžale je bila odpovedana.

Prvenstvene tekme dne 27. oktobra t. l.

V Ljubljani: igrišče Hermesa ob 15. Ilirija-Primorje, predtekma ob 13.30, službujoči Kačar, nadzor nad blagajno Jugovec, oba kluba po pet reditelje; igrišče Korotana ob 9.30 Slavija-Hermes jun., ob 10.45 Mars-Korotan jun., službujoči Pokovec, vsak klub po dva reditelja; igrišče Primorja ob 9.15 Mladika-Reka jun., ob 10.30 Jadran-Svoboda jun., službujoči Kavčič, vsak klub po dva reditelja; igrišče Jadrana ob 9. Svoboda-Korotan, ob 10.30 Jadran-Grafika, službujoči Malovrh, vsak klub po tri reditelje; igrišče Slovana ob 8.30 Mars-Sloga, ob 10. Slovan-Reka, službujoči Logar, vsak klub po tri reditelje;

V Mariboru, igrišče Rapida ob 15. Rapid-Železničar s predtekmo rezerv, službujoči Senica;

na Jesenicah, igrišče Kovinarja ob 15. Gorenjec-Korotan, službujoči Cerar;

v Tržiču ob 15. Svoboda-Radovljica, službujoči Padar;

v Domžalah, igrišče Dleska ob 15. Disk-Kamnik, službujoči Bizjak;

v Čakovcu, igrišče Gradjanskega ob 15. Gradjanski-Drava, službujoči dr. Franetović;

v Trbovljah, igrišče Trbovlje ob 15. Retje-DASK, službujoči Kokalj;

v kolikor niso določeni reditelji, preskrbijo prvolmenovani klubi rediteljsko službo.

Službujoča odbornika juniorskih tekem dvigneta vstopnice v podsavezni pisarni v soboto med šesto in sedmo zvečer.

Odobri se prijateljska tekma Javornik-Mengeš.

Službeno iz s.o. LNP. Delegirajo se k tekmam 27. t. m.: Ilirija — Primorje stranska sodnika Dorčec, Sondag, predtekma Macoratti; Slavija — Hermes jun. Martelanc, Mars — Korotan jun. Pevalek; Mladika — Reka jun. Jurkas, Jadran — Svoboda jun. Černe; Svoboda — Korotan Štiglić, Jadran — Grafika Joksić; Mars — Sloga Removž, Slovan — Reka Čamernik (sporazum, po žrebu); Rapid — Železničar Jordan (sporazum); Gorenjec — Korotan Škotelj, ki naj obenem pregleda igrišče Gorenjca v svrho verifikacije; Svoboda — Radovljica Dolinar; Disk — Kamnik Mandič; Trbovlje — DASK Cimperman; Javornik — Mengeš Hobacher. Igrišča so razvidna iz objav poslovnega odbora, pravtako začetki tekem. Otvritveno predavanje za sodniške kandidate se vrši strogo obvezno v torek 29. t. m. ob 19,30 pri Slamiču.

Službene objave ljubljanskega hazenskega podsaveza. V nedeljo dne 27. t. m. je na programu prven. tekma Ilirija: Jadran. Ilirija se poziva, da javi pravočasno Jadranu, na katerem igrišču in ob kateri uri se vrši tekma. Za tekmo Ilirija: Jadran je delegiran ss. Kušar. Za sodniške izpite v Ljubljani je določena od saveza tale izpitna komisija: Baltesar, Doberlet in Kušar. Navedeni sodniki naj bodo v svrho teoretskih izpitov v soboto 26. t. m. ob 20. v posebni sobi kavarne Evropa. Istočasno naj bodo tam prijavljeni kandidati: Laschan, Klepec, Grintal in Kosmač. V nedeljo popoldne se vršijo praktični izpiti na igrišču TSK Moste v Mostah. Sodniški kandidati, ki bodo pripuščeni k praktičnemu izpitu, morajo biti na omenjenem igrišču točno ob 14. Istočasno morajo biti tam vse verificirane igralke Jadrana ter najmanj 10 igralk Ilirije. Izostale igralke bodo pozvane na odgovor in strogo kaznovane.

LZSP (Službeno). Seja upravnega odbora danes ob 20. v damski sobi kavarne Emone. Prosimo polnoštevilne udeležbe, ker moramo določiti termine tekem.

S. K. Ilirija (Hazenska sekcija). Drevi se morajo ob 18.45 javiti v klubski sobi kavarne Evropa vse aktivne članice sekcije. Sekcijsko vodstvo ponovno poudarja, da ne bo opravičilo nobene odsotnosti. S seboj naj prinesejo, opremo vse igralke, ki so nastopile v propagandni tekmi v Mostah proti Jadranu.

Ž.S.K. Hermes (nogometna sekcija) Danes ob 20. sestanek B, ob 20.30 A moštva pri Kočarju.

S. K. Slovan. Redni članski sestanek danes. Udeležba vseh igralcev I. moštva in rezerve strogo obvezna.

SK Reka. Drevi ob 18.30 sestanek I. juniorjev in ob 20. I. moštva v gostilni konzuma na Glincah.

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA terpentinovim milom

ki je izdelano na podlagi oljnega olja.

Pet knjig za 20 Din vam da edino Vodnikova družba

H. E. Werner: 31

Mr. Thorsten hoče boj!

«A jaz vam ga lahko povem!»

«Gospod Wessentin —!» je v nenadnem strahu vzkliknila Gloria.

«Prosim —» Vzdignil je roko, češ, naj molči. «Ne moram dovoliti, da bi vas...»

«Torej prosim, povejte ime!» mu je Heintze razburjen segel v besedo.

Wessentin se je približal komisarju, obstal pred njim in vzel cigaretnico iz žepa.

«Jaz sem bil!»

«Meša sem vam —» Komisar ni mogel utajiti nejevolje. «To je očiten nezmisel, dragi moj! — Vi, Thorstenov tajnik, mi hočete — natveziti, da ste igrali v tej zaroti glavno vlogo? — Razlogov vaše čudne samoobtožbe sicer ne morem slutiti — a resnična seveda ni in tudi biti ne more!»

Wessentin je skrčil glavo med ramena. «Jaz pa ne razumem, zakaj dvomite o tem, kar trdim! Kar za zabavo si nihče ne strga krinke z obraza! Prosim, storite svojo dolžnost!»

«Počakajte! Če ste bili res pri telefonu, potem mi pač lahko poveste, kje je Mr. Thorsten skrit!» mu je Heintze posmehljivo segel v besedo.

«Seveda lahko povem — vendar imam razloge, da tega ne storim!»

«Človek bi — » Komisar je togotno udaril z nogo ob tla. «Ko vem, da ste prav tako malo krivi izginjenja svojega gospodarja kakor jaz ali gospod Buzz! Le zakaj mi silite v klešče?»

«Zakaj? Zato, ker sem začasno mnenja, da je moja igra izgubljena, gospod komisar! Prosim torej, odvedite me! Moje priznanje je pač zadosten razlog... Sicer pa — da takoj pribijem — Miss Garronova ni z vso to stvarjo seveda v nobeni zvezi. Imela me je na sumu in me je prejle hotela pregovoriti, da bi se odrekel nadaljevanja — a kaj hočete, ko sem trmoglavec!»

In zakaj mi potem Miss Garronova ni povedala vašega imena, ko sem jo vprašal?»

Wessentin je zastrmel predse. Nato je oprhnil pepel svoje cigarete na preprogo. «Zato, ker sem ji zagrozil, da Mr. Thorsten ne bo preživel mojega razkrinkanja! — Zdaj je stvar seveda drugačna. Priznam, da sem poražen — samo kraja, kjer imam Thorstena skritega, vam ne povem! Vsaj enega aduta si hočem prihraniti!«

Heintze si je obupno segel v lase. Nato je pogledal Gloriji v obraz. «Ali je resnica, kar trdi gospod Wessentin?»

Ognila se je njegovega pogleda. Tiho, komaj razločno je odgovorila: «Če sam tako pravi — bo že resnica.»

«Prav.» Komisar je uprl pest v bok. «Ker tako vroče želite, ste po tem takem aretirani, gospod Wessentin! In vi, milostiva ostanite prihodnje dni policiji na razpolago. — Pojdimo!» Z redarjem sta stopila tajniku vsak na eno stran. Tako so zapustili sobo, in poročevalec je majaje z glavo odšel za njimi.

Na stopnicah jih je srečal dr. Fabricius, ki je ves zasopel hitel na vrh: «Ali je Miss Thorstenova doma?» je zaklical že od daleč. «O njenem očetu še vedno ni duha ne sluha.»

«Zato imate pa storilca!» se je srdito zasmejal Heintze. «Vidite — gospod Wessentin trdi, da je atentat na Thorstena njegovo delo.»

Doktor je s široko odprtimi očmi obstonel na ograji stopnic. «To — tega ne razumem,» je zajecljal, zmedeno gledaje zdaj enega, zdaj drugega. «Vi — Wessentin — vi?»

Tajnik ni odgovoril, ampak je počasi šel po stopnicah nizdol. Heintze in njegov uradnik sta morala za njim, naj sta hotela ali ne. Na zadnji stopnici sta ga dohitela, prekoračila z njim vežo in izginila skozi glavna vrata.

«Nu — tega pa res ne razumem!» je majaje z glavo rekel Fabricius, ki je gledal za njimi.

Buzz se je jezno zasmejal. «Bluff — nič drugega ne! — In sam vrag si ga vedi, kaj se skriva za tem!» Nato je tudi sam krenil v vežo.

Mož v sprejemni pisarni ga je ustavil: «Ne zamerite, ali veste, kdaj se gospod Wessentin vrne?»

«Saj je šele pravkar — »

«Da, videl sem! A to pnevmatično zalepko so prinesli, ko je bil že odšel!» Tako govoreč jo je pomolil Buzzu pred oči.

Golo naključje je bilo, da je poročevalec prebral oddajalčev naslov: «Arnster — Stuttgartski trg.» Šele ko je bil skoraj na cesti, mu je prišlo na misel, da bi lahko poizvedel kaj več. Obrnil se je k vratarju. «Stuttgartski trg — kje je to prav za prav?»

«Pri Charlottenburški postaji!» je bil vljudni odgovor.

5

Ko je Lytton E. Buzz drugo jutro kadil prvo pipico k redki beli kavi, ki so mu jo bili prinesli za zajtrk, je še vedno ugibal, kaj bi bilo najprej treba ukreniti v Thorstenovi zadevi. Nepričakovani zaključek snočnjega večera mu je bil močno omajal zaupanje v kriminalistični kompleks. Gloria Garronova je bila zapletana v to dramo. O tem ni bilo več dvoma — a kakšno vlogo je igral Wessentin?

S svojo čudno samoobtožbo, ki ji je bilo le težko verjeti, je bil porušil vso lepo, toliko da ne strnjeno zgradbo najnaravnejše teorije, in zdaj je bilo med razvalinami težko iskati novih zvez. Samo toliko je bilo jasno: rešitev uganke je bila pri Wessentinu. In Wessentin je bil zdaj v rokah policije, in Buzz ni mogel do njega.

Nekaj je sicer bilo, kar je utegnilo pomeniti konček rdeče niti: pnevmatična zalepka, ki je bil poročevalec po nedolžni neskrbnosti hotelskega uradnika prebral naslov njenega oddajalca. Morda je igral ta oddajalec — Arnster mu je bilo ime — kako vlogo v zamotani istoriji. Morda...

Stuttgarski trg, kjer je stanoval Arnster, je bil pri Charlottenburški postaji.

Na podatke hotelskega vratarja se je navadno zanesti, in razen tega je poročevalec v svoji vestnosti pogledal tudi v mestni načrt, ki je potrjeval uslužbenčevo pojasnilo.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Pletilje pozor!
Dobro izvežbane dobe službo pri M. Vrbunc, Bled. 23604-1

Pletilje
navijalke in prešivalke, iščem za stalno delo. K. Soss, Mestni trg. 23574-1

Mlajšo prodajalko (ca)
z nekaj gotovine za mlekarsko podružnico na Jadranu sprejmemo. Ponudbe z navedbo razpoložljive gotovine — zahtevki itd. na ogl. odd. Jutra pod »Jadranska bodočnost« 23644-1

Prodajalko
za samostojno vodstvo slaščičarne na Sušaku iščem. Prednost oni katera se tudi v slaščičarski stroki razume in govori italijansko. Ponudbe z življenjepisom in zahtevano plačo pod »Slaščičarka« na ogl. odd. Jutra. 23645-1

Trgovsko sotrudnico
dobro žensko moč staro 22-30 let sprejmem. Prednost imajo z odgovarjajočo daljšo prakso v podeželski trgovini na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stalna služba«. 23621-1

Možkega
srednjih let vzamem v službo kot hišnika in vrtnarja na majhno posestvo blizu Ljubljane. Nudim opremljeno sobo, kurjavo in razsvetljavo ter Din 600.- na mesec. Nastop službe takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in samec« 23650-1

Več pletilj in šivilji
eno tudi za nogavice sprejmem. Naslov v vseh posl. Jutra. 23664-1

Kapital

Družabnika
iščem za veletrgovino vina in dobro vpeljano restavracijo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prilika« 23670-16

Sadje

Beseda 1 Din. davek 1 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jabolka za kompot
zaboji okr. 60 kg bruto za neto kg Din 1.90 po povzetju franko vsaka slovenska postaja razpošilja: »KOSTRIVNIŠKA — SLATINA« pošta: Podplat. 23643-34

Oblačila

Hubertus
nepremočljiv, moški in damski 250.- Din, otroški s kapuco 145.- Din, trenchcoath, impregniran, samo 420.- Din, pumparce od Din 48.- naprej, dobite pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14. 31a

Radio

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radioaparat
vodilne znamke, skoraj nov, na izmenični tok, 5 cevni, ugodno prodam proti takojšnji gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Radio 5«. 23587-9

Stroji

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj
pogrezljiv z okroglim čolničkom in pisalni stroj »Portabel« se poceni proda. Nova trgovina Tyrševa 36. 23666-29

V najem

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino kupim
ali vzamem v najem v mestu ali na deželi z 1. januarjem 1936 ali nekaj pozneje. Promet najmanj 25-30.000.- mesečno. Plačam v gotovini ca Din. 40.000.- v bran. knjižici Din 20.000.- event. višjo zalogo po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Eksistenca 16« 23641-19

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcela
500 m² v bližini kolodvora je naprodaj. Primerne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »80« 23607-20

Stanovanje odd.

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
oddam v najem s 1. novembrom t. l. Poizve se v pisarni Javnih skladišč na Tyševi cesti 33. 23648-21

Enosobno ali dvosobno
manjše stanovanje oddam mirni stranki v I. nadstropju za november. Ribanjeva 2 za Obrtno šolo. 23665-21

Stanovanje
dveh sob s pritiklinami se z novembrom odda. Idrijska ulica 17. 23663-21

Stanovanja

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
dveh sob s pritiklinami, čisto, ne predrago, v bližini mesta, najraje na Mirju ali proti Rožniku, išče za november mirna stranka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točna najemnina«. 23617-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, zračno, v centru, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23633-23

Prijazno sobico
in dobro domačo hrano oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 23594-23

2 prazni sobi
vezani, oddam mirni stranki brez otrok. Beethovnova 16/III, des. stop. vrata 14. 23651-23

Opremljeno sobo
solnčno oddam za eno ali dve osebi. Na željo s klavirjem. Sv. Petra nasip 43. 23638-23

Sobe išče

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo
s separiranim vhodom v centrumu mesta išče gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prazna« 23649-23a

Sobo
mirno in popolnoma separirano išče gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miren« 23654-23a

Prazno sobo
okolica Sv. Jožefa iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1. november« 23656-23a

Sobo
za dijaka v pritličju ali prvem nadstropju v centru iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dijak« 23662-23a

Informacije

V oglasnem oddelku »Jutra« naj dvignejo:
Aparat, B.L. 100, Boljša družina, Bodočnost, Čisto stanovanje, Daleč, Dobra in zanesljiva, Dobra govornica, Državna upokojenka, Gotovina, Galanterist, Hvaležen, Jesen, Izkoriščanje izključeno, Jutrajna zvezda, Knjiga za polno svoto, Klavir, Kaucija, Literat, Marljiv učenec, Mirna stranka, Milan, Mimi, Mineralna voda, Moderna obleka, Mucka, Mala družina, Nepričakovana sreča, Ne predalec, Natakarica 20, Orion, Prijeten dom, Pianino, Poštena 930, Prima, Perfekten, Prijetna jesen, Prosta obrt, Prijetna dolžnost, Pošta bolnica, Pripraven fant, Poštenost, Rentabilnost, Resen interesent, Redka priložnost, Skladiščnik, Samostojna, Svileni pinči, Samoprodaja, Sigurno 20.000 Samo Ljubezen, Soliden, Simpatična, Takoj rabim, Točen plačnik, Takoj denar, Terapija, Ugodnost, Upokojenec, Vestna in marljiva, Vestna 1001, Voljčjaka, Venezia, Varčna, Zanesljiv in dobro upeljan, 700.000.

Razno

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059
Suha drva, premog, karbopakete dobite pri
I. POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

Kdor oglašuje ta napreduje!

PRINAŠAMO VELIKO IZBIRO BLAGA ZA DAMSKE PLAŠČE IN OBLEKE. RADI OGROMNE ZALOGE JEMLJEMO V RAČUN TUDI KNJIŽICE MESTNE HRANILNICE IN LJUDSKE POSOJILNICE.

A. & E. SKABERNE
Ljubljana

RADIO

Izvleček iz programov

Petek 25. oktobra

Ljubljana 11: Šolska ura: Govor in deklamacija (Altin Bajc). — 12: Balalajke na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Tenorji na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: O kozmetiki (dr. A. Ferenčak). — 18.20: Kmečki orkestri na ploščah. — 18.40: Življenje naših tekstilnih delavcev (Franc Perniček). — 19: Vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Citraški trio »Vesne«.

Sobota 26. oktobra

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vreme. — 18: Veselih lic na delopust, Radio orkester. — 18.40: Zunanji politični pregled (dr. A. Kuhar). — 19: Čas, vreme poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Strahovi: literarno-glasbena prireditev. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkester.

Beograd 16: Narodna glasba. — 19: Plošče. — 20: Schubertova opereta «Pri treh mladenkah». — 22.30: Lahka glasba. — **Zagreb** 12.10: Operna glasba. — 17.15: Lahka godba orkestra. — 20: Violinski koncert. — 20.30: Ruska glasba. — 21.30: Lahka in plesna muzika. — **Praga** 19.15: Valaške pesmi. — 20.05: Pester program. 20.55: Zvočna igra. — 22.15: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — **Varšava** 20: Mešan glasbeni program. — 21.30: Humor. — 22: Lahka in plesna glasba. — **Dunaj** 12: Iz operet. — 16.30: Opereta «Dijak prosjak». — 19.10: Glasbena reportaža. — 20.15: Idealni teater za vsakogar. — 22.10: Arije in pesmi. — 24: Koncert solistov. — **Berlin** 19: Vojaške koračnice. — 20: Prenos Mozartove opere «Cosi fan tutte». — 23: Lahka glasba. — **München** 19.05: Komorni koncert. — 20.10: Joh. Straussova opereta «Cigan baron». — **Stuttgart** 19: Iz Berlina. — 20.10: Prenos iz Münchena. — 22.20: Lahka glasba. — 24: Orkester in solisti. — **Rim** 17.10: Citraški kvartet. — 20.50: Prenos Verdijeve opere «Aida».

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 25. oktobra. Zaprto.
Sobota, 26. oktobra. Frak ali Od krojačka do ministra. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 27. oktobra. Ob 15. Direktor Čampa. Izven. Znižane cene. Ob 20. Tujedete. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 25. oktobra. Mam'zelle Nitouche. Premiera. Izven.
Sobota, 26. oktobra. Faust. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 27. oktobra. Ob 15. Boccaccio. Izven. Znatno znižane cene. Ob 20. Mam'zelle Nitouche. Izven.

Opereta, Mam'zelle Nitouche« je zaradi lahke in izredno melodiozne glasbe in v resnici posrečene vsebine večno mlada. Ima velik krog starih in mladih prijateljev, ki se jo veselijo kadarkoli pride na repertoar. Naša letošnja vprizoritev bo tem zanimivejša, ker je delo v marsičem predelano in popolnoma na novo postavljeno. Denizo poje Igličeva, Celestina Peček, majorja Zupan, oba poročnika Francl in Jelnikar, vojak Loriot je Plut odnosno Rus, predstojnica samostana Juvanova, obe igralki Spanova in Cankarjeva, gledališki ravnatelj Bratina in režiserja Simončič. Režiser Kreft, dirigent Raha, inscenator inž. Franc, prevod je Klopčičev.

Gounodova opera »Faust«. Naslovno vlogo poje Gostič, v vlogi Margarete nastopi prvič Fratnikova, Mefisto bo Primožič, ki tudi režira, Valentin Janko, Siebel Igličeva, Marta Kogejeva in Wagner Petrovčič. Veliko vlogo ima tudi celotni baletni zbor. Kapelnik Neffat. Veličastno delo francoske operne literature spada med najboljše repertoarne opere.

*

Mariborsko gledališče

Petek, 25. oktobra. Zaprto.
Sobota, 26. oktobra. Ob 20. uri. Izdaja pri Novari. Red B.
Nedelja, 27. oktobra. Ob 20. uri. Medvedji ples.

Vsem telefonskim naročnikom

Ljubljana, 24. oktobra.

Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je dovolilo novinarskemu udruženju, sekcija Beograd, da izda nov telefonski imenik vseh telefonskih naročnikov v državi. Imenik bo izšel v začetku leta 1936.

Da bo novi telefonski imenik popoln in bo ustregel vsem željam naročnikov, poziva poštna direkcija v Ljubljani vse telefonske naročnike svojega področja, ki žele kake spremembe v dosedanji uvrstitvi, da ji to sporoče najkasneje do 15. novembra t. l.

Pri tem opozarja direkcija na čl. 11. telefonske tarife, ki se glasi: 1.) Za premembo številke telefona telefonskega naročnika (čl. 41. t. 5) se plača pristojbina Din 60.- 2.) Enkratna in dvakratna uvrstitev naročnika v telefonski imenik je brezplačna (čl. 42, t. 5). Za tretjo in nadaljnjo uvrstitev naročnika v telefonski imenik se plača pristojbina 10.- Din. 3.) Za premembo besedila, pod katerim je naročnik uvrščen v telefonski imenik, se plača pristojbina, ako premembo naročnik sam zahteva (čl. 42, t. 11.) Din 5.- 4.) Za premembo imena, naslova, poklica ali stanu naročnika v telefonskem imeniku (čl. 43. t. l.) se plača pristojbina Din 5.-

Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Tedaj se je oče ohrabril. Sklenil je tvegati življenje in splezati za svojim nepridipravčkom. Jakec je urno bežal s strehe na streho, oče, ki je komaj lovil ravnotežje, pa za njim...

Skladišče za Jugosl.: Jugofarmacija d. d., Zagreb, odd.: Kozmetika

100 uspehov na en oglas v „JUTRU"

Strta od bolesti in vdana v voljo Božjo sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je nepričakovano preminul v noči 23. oktobra moj nenadomestljivi soprog, gospod

ANTON SANCIN,
žel. uradnik,

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 26. oktobra ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 28. oktobra ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

MARIBOR-TRST, dne 24. oktobra 1935.

Žalujoča soproga MARIJA.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.